

PROJEKTNİ ZADATAK EUROPSKA URBANA INICIJATIVA – INOVATIVNE AKCIJE

Drugi EUI-IA poziv na dostavu projektnih prijedloga
31/05/2023 – 05/10/2023

31/05/2023

Co-funded by
the European Union

Sadržaj

1.	UVOD.....	3
2.	KVALIFICIRANA TIJELA – TKO SE MOŽE PRIJAVITI.....	4
2.1	PRVA KATEGORIJA	5
2.2	DRUGA KATEGORIJA	5
2.3	TREĆA KATEGORIJA.....	7
2.4	ZAJEDNIČKI ZAHTEVI ZA KVALIFICIRANE URBANE VLASTI.....	7
3.	TEMATSKO POKRIĆE ZA DRUGI EUI-IA POZIV NA DOSTAVU PRIJEDLOGA.....	8
3.1	OZELENJAVANJE GRADOVA	9
	OPĆA DEFINICIJA I KONTEKST TEME 'OZELENJAVANJE GRADOVA'	9
	ZNAČAJ I ULOGA GRADSKIH VLASTI.....	11
	UPUTE ZA GRADSKE VLASTI	12
	CILJEVI KOHEZIJSKE POLITIKE	13
	POKAZATELJI REZULTATA I UČINAKA.....	13
3.2	ODRŽIVI TURIZAM	15
	OPĆA DEFINICIJA I KONTEKST TEME 'ODRŽIVI TURIZAM'	15
	VAŽNOST I ULOGA GRADSKIH VLASTI.....	17
	UPUTE ZA GRADSKE VLASTI	18
	CILJEVI KOHEZIJSKE POLITIKE	18
	POKAZATELJI REZULTATA I UČINAKA.....	19
3.3	ISKORIŠTAVANJE TALENTA U GRADOVIMA KOJI SE SMANJUJU	20
	OPĆA DEFINICIJA I KONTEKST TEME 'ISKORIŠTAVANJE TALENTA U GRADOVIMA KOJI SE SMANJUJU'	20
	VAŽNOST I ULOGA GRADSKIH VLASTI.....	21
	UPUTE ZA GRADSKE VLASTI	23
	CILJEVI KOHEZIJSKE POLITIKE	24
	POKAZATELJI REZULTATA I UČINAKA.....	25
4.	PROJEKTNE FAZE	27
5.	NAČELA FINANCIRANJA.....	28
6.	GENERIRANJE I RAZVOJ PROJEKATA.....	29
6.1	PARTNERSTVO	29
6.2	LOGIKA PROJEKTNE INTERVENCIJE I PLAN RADA	32
6.3	PODRŠKA STRUČNJAKA.....	33
6.4	PRIJENOS.....	34
6.5	TROŠKOVNE KATEGORIJE.....	36
7.	PROCES PRIJAVE	37
8.	PROCES ODABIRA.....	39
8.1	PROVJERA PODOBNOSTI.....	39
8.2	STRATEŠKA PROCJENA	40

8.3	OPERATIVNA PROCJENA	41
8.4	SUSTAV BODOVANJA I OCJENJIVANJA.....	42
8.5	KRITERIJI ZA ISKLJUČENJE PODNOSITELJA ZAHTJEVA ZA POTPORU.....	42
9.	FAZA POKRETANJA I UGOVARANJE.....	44
10.	KAKO DOBITI POMOĆ.....	44
11.	KLJUČNI DATUMI	45

1. UVOD

Zakonodavni paket kohezijske politike za razdoblje 2021 – 2027. uključuje uspostavu Europske urbane inicijative (iznesene u članku 12. Uredbe br. 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o Europskom fondu za regionalni razvoj i o Kohezijskom fondu¹ - Uredbe ERDF/CF) – instrument Europske unije, **nasljednik Inicijative urbanih inovativnih akcija koja se provodi tijekom programskog razdoblja 2014 – 2020.** Ova nova Inicijativa ključan je alat za potporu gradovima svih veličina za izgradnju kapaciteta i znanja, za potporu inovacijama i razvoj prenosivih i skalabilnih inovativnih rješenja za urbane izazove od značaja za Europsku uniju (EU). Krajnji je cilj potaknuti korištenje glavnih programa kohezijske politike u urbanim područjima s provjerenim inovacijama, posebno onih koji primaju potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF) za specifične ciljeve definirane u članku 3 Uredbe ERDF/CF², te ojačati inovacijske sposobnosti gradova kao korisnika ili posrednika u upravljanju tim fondovima.

Jedan od glavnih ciljeva Europske urbane inicijative (EUI), a posebno njezinog Ogranka inovativnih akcija (EUI-IA), nastavak je podrške koju je pokrenula Inicijativa za urbane inovativne akcije **pružanjem prostora i resursa urbanim vlastima diljem Europe za prepoznavanje i eksperimentiranje (kroz pilot projekte) s novim inovativnim odgovorima na međusobnu povezanost i složenost lokalnih izazova vezanih uz održivi urbani razvoj.** Putem EUI-IA, urbane će vlasti imati mogućnost testirati kako nova i neprovjerena rješenja funkcioniraju u praksi i kako odgovaraju na složenost stvarnog života. Procese i rezultate eksperimentiranja pratit će partnerski gradovi iz drugih zemalja (Transfer Partners) kako bi podržali i ojačali prenosivost i replikaciju testiranih inovativnih rješenja diljem EU.

Urbane vlasti trebaju iskoristiti priliku koju nudi EUI-IA da isprobaju inovativne pristupe i metode rada izvan okvira „normalnih projekata“ (koji bi se mogli financirati putem „tradicionalnih“ izvora financiranja, uključujući glavne programe ERDF-a). EUI-IA omogućuje gradovima da ambiciozne i kreativne ideje pretvore u prototipove koji se mogu testirati u stvarnim urbanim okruženjima. Drugim riječima, EUI-IA podupire pilot projekte koji su prerizični da bi se financirali iz tradicionalnih izvora financiranja, pod uvjetom da su vrlo inovativni i eksperimentalni.

Projekti EUI-IA odabiru se putem poziva na dostavu prijedloga projekata na jednu ili više tema koje je predložila Europska komisija (EK). EUI ima ukupni proračun za ERDF od 450 milijuna eura, od čega je 75% namijenjeno za potporu EUI-IA Ogranka. **Svaki projekt može dobiti do najviše 5 milijuna eura sufinanciranja iz ERDF-a, a provedba projekta trebala bi se odvijati unutar razdoblja od najviše 3,5 godine.**

EUI-jem upravlja Glavna uprava EK za regionalnu i urbanu politiku (DG REGIO) putem neizravnog upravljanja. EK je odredila regiju Hauts-de-France (Francuska) da bude ovlašteni subjekt za provedbu

---

¹ Uredba (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32021R1058>. Specifični ciljevi ERDF-a bit će navedeni u svakom pojedinačnom pozivu za dostavu prijedloga Europske urbane inicijative – inovativne akcije.

² *Ibidem.*

EUI-ja. Stalno tajništvo EUI-ja osnovano je kako bi pomoglo Ovlaštenom subjektu i osiguralo svakodnevno upravljanje EUI-jem.

Ovim Opcim uvjetima, Ovlašteni subjekt poziva kvalificirana tijela da podnesu prijedloge projekata u okviru drugog EUI-IA Poziva na dostavu prijedloga. Za ovaj Poziv na dostavu prijedloga iz ERDF-a je dodijeljen indikativni proračun od 120 milijuna eura.

Ovaj dokument postavlja zahtjeve i proces koji treba slijediti za drugi EUI-IA poziv na dostavu prijedloga. Treba ga čitati zajedno s EUI-IA Smjernicama, Radnim dokumentom obrasca za prijavu i drugim dokumentima objavljenim na EUI-IA web stranici koji se odnose na Poziv.

2. KVALIFICIRANA TIJELA – TKO SE MOŽE PRIJAVITI

Sljedeća tijela mogu podnijeti zahtjev za potporu za provođenje EUI-IA:

- **Prva kategorija:** Bilo koja gradska nadležnost lokalne administrativne jedinice definirana prema stupnju urbanizacije (DEGURBA) Eurostata kao grad, naselje ili predgrađe (što odgovara DEGURBA kodu 1 ili DEGURBA kodu 2 Eurostata) koja se sastoji od najmanje 50 000 stanovnika.
- **Druga kategorija:** Udruženje ili grupacija urbanih vlasti s pravnim statusom organizirane aglomeracije sastavljene od lokalnih administrativnih jedinica, gdje većina (najmanje 51%) stanovnika živi u lokalnim administrativnim jedinicama koje su, prema stupnju urbanizacije (DEGURBA) Eurostata, definirane kao gradovi, mjesta ili predgrađa (koji odgovaraju DEGURBA kodu 1 ili DEGURBA kodu 2) i gdje je ukupna populacija najmanje 50 000 stanovnika.
- **Treća kategorija:** Udruženje ili grupa urbanih vlasti bez pravnog statusa organiziranih aglomeracija gdje su sve uključene urbane vlasti (Glavna urbana uprava i pridružene urbane vlasti) lokalne administrativne jedinice definirane prema stupnju urbanizacije (DEGURBA) Eurostata kao gradovi, mjesta ili predgrađa (što odgovara DEGURBA kodu 1 ili DEGURBA kodu 2) i gdje je ukupna kombinirana populacija (Glavna urbana uprava i pridružene urbane vlasti) najmanje 50 000 stanovnika.

Samo kvalificirane gradske vlasti kao što je gore definirano mogu podnijeti prijavni obrazac u okviru EUI-IA Poziva na dostavu prijedloga.

Definicija lokalnih administrativnih jedinica, kao i klasifikacija prema stupnju urbanizacije i podaci o broju stanovnika temelje se na informacijama danim u tablici podudarnosti EUI-IA ("EUI-IA_Call2_Correspondence_table": https://www.urban-initiative.eu/sites/default/files/2023-05/EUI-IA_Correspondence_table.xlsx). Ova će se tablica koristiti kao glavni referentni dokument za provjeru

prihvatljivosti. Kandidati se pozivaju da pogledaju tablicu podudarnosti kako bi provjerili svoju podobnost i pružili informacije o lokalnim administrativnim jedinicama uključenim u njihove administrativne granice i podatke o broju stanovnika. Izričito se preporučuje provođenje samoprocjene prihvatljivosti (na temelju gore navedene tablice podudarnosti) prije ispunjavanja obrasca za prijavu. U slučaju nedostataka, nedosljednosti ili nedoumice u vezi s tumačenjem podataka u tablici podudarnosti EU-IA, podnositeljima se savjetuje da kontaktiraju Stalno tajništvo prije ispunjavanja i podnošenja obrasca za prijavu. Tijekom selekcijskog postupka Stalno tajništvo će izvršiti provjeru prihvatljivosti isključivo na temelju podataka unesenih u prijavnicu. U slučajevima kada je status kandidata kao kvalificiranog kandidata neizvjestan, Stalno tajništvo će se povezati sa svim relevantnim partnerima, uključujući Eurostat, kako bi se utvrdilo ispunjavanje uvjeta.

2.1 PRVA KATEGORIJA

- Općina/gradska vijeća/područja čije administrativne granice odgovaraju jednoj lokalnoj upravnoj jedinici. U tom slučaju jedinica lokalne samouprave prema stupnju urbanizacije (oznaka 1 i/ili 2 u tablici podudarnosti – stupac Stupanj urbanizacije) razvrstava se na grad, mjesto i prigradsko naselje i ima najmanje 50 000 stanovnika.
- Općinska/gradska vijeća čije administrativne granice obuhvaćaju više lokalnih upravnih jedinica. To je slučaj s općinama/gradskim vijećima u Portugalu, Irskoj, Grčkoj, Malti i Latviji gdje Eurostatova definicija lokalne administrativne jedinice ne odgovara općinama/gradskim vijećima već podopćinskim jedinicama (župama) ili statističkim jedinicama (izbornim jedinicama). U ovom slučaju općina/gradsko vijeće može biti kvalificirano samo ako ima ukupno 50 000 stanovnika i ako većina (barem 51% stanovnika) živi u lokalnim administrativnim jedinicama klasificiranim kao gradovi, mjesta ili prigradska naselja prema stupnju urbanizacije (šifra 1 i/ili 2 u tablici podudarnosti – stupac Stupanj urbanizacije).

2.2 DRUGA KATEGORIJA

Organizirane aglomeracije koje su udruženje/skupina urbanih vlasti koje ispunjavaju sljedeće kriterije:

- Biti službeno priznata kao razina lokalne samouprave (različite od regionalne i pokrajinske razine) nacionalnim zakonom s obvezom općinskih/gradskih vijeća da pristupe nadopćinskoj organizaciji (dakle, u ovu kategoriju nisu uključene udruge koje su organizirane na dobrovoljnoj osnovi, za određenu svrhu i/ili s ograničenim trajanjem).
- Biti sastavljene samo od općine/gradskog vijeća (stoga u ovu kategoriju nisu uključena udruženja koja uključuju druge institucije kao što su sveučilišta, gospodarske komore, itd.).

- Imati specifične nadležnosti, utvrđene nacionalnim zakonom, delegirane od strane uključenih općina za područja politike relevantne za projekt EUI-IA. Udruge se pozivaju da daju precizne reference na nacionalni pravni okvir. Organizirane aglomeracije imat će isključivu nadležnost za dizajn i provedbu u područjima politika relevantnih za projekt EUI-IA.
- Imati posebnu političku (s neizravnom zastupljenošću uključenih općina) i administrativnu (posvećeno osoblje) strukturu.

Primjeri kvalificiranih organiziranih aglomeracija u okviru EUI-IA su:

- Francuska: Métropoles, Communautés Urbaines, Communautés d'Agglomération, Etablissements Publics Territoriaux (EPT) i Communautés de Communes.
- Italija: Samo Città Metropolitane i Unione di Comuni. Imajte na umu da Consorzi, Gruppi di Azione Locale (GAL), Convenzione dei Comuni ili bilo koje druge organizirane aglomeracije koje se ne smatraju lokalnim vlastima prema talijanskom nacionalnom zakonodavstvu (Testo Unico degli Enti Locali) nisu kvalificirane.
- Njemačka: Landkreis.
- Španjolska: Mancomunidades i Area Metropolitana Barcelona. Imajte na umu da se „Diputaciones provinciales“ (pokrajinske vlade) smatraju pokrajinskim tijelima i stoga se ne priznaju kao kvalificirane organizirane aglomeracije.
- Portugal: Comunidades Intermunicipais (CIMS).

Europska grupacija za teritorijalnu suradnju (EGTC) čija se partnerstva sastoje samo od urbanih vlasti (kao što je definirano gore) i sa specifičnim kompetencijama za izradu i provedbu politika relevantnih za EUI-IA poziv, smatraju se organiziranim aglomeracijama i stoga se mogu prijaviti u okviru EUI-IA Poziva na dostavu prijedloga kao glavna ili pridružena urbana tijela. EGTC-ovi čija partnerstva uključuju druge organizacije (npr.: države članice, regionalne vlasti, udruge, sveučilišta itd.) ne smatraju se organiziranim aglomeracijama i ne mogu se prijaviti kao glavne ili pridružene urbane vlasti, ali se mogu pridružiti kao partneri za provedbu u prijedlogu koji podnese kvalificirana urbana vlast.

U okviru EUI-IA, organizirane aglomeracije smatraju se jedinstvenim urbanim tijelom koje predstavlja sva uključena općinska/gradska vijeća. Iz tog razloga, u projektnom prijedlogu koji podnosi organizirana aglomeracija, to će biti naznačeno kao Glavno urbano tijelo. Za provjeru prihvatljivosti organiziranih aglomeracija, Stalno tajništvo provjerava da li je ukupan broj stanovnika najmanje 50 000 i da li većina (najmanje 51% stanovnika) živi u lokalnim administrativnim jedinicama uključenim u aglomeraciju koje su klasificirane kao gradovi, mjesta ili predgrađa prema stupnju urbanizacije.

2.3 TREĆA KATEGORIJA

Bilo koja udruga urbanih vlasti (nacionalna/regionalna udruga urbanih vlasti, teritorijalni paktovi, razvojne četvrti, itd.), kao i pojedinačne urbane vlasti bez formaliziranih sporazuma o suradnji, ali voljne zajednički se prijaviti, mogu se prijaviti identificirajući Glavno urbano tijelo među općinama / uključena gradska vijeća, a ostale navesti kao pridružena urbana tijela.

Da bi bile kvalificirane, sve uključene urbane vlasti (glavne i pridružene urbane vlasti) moraju biti priznate kao lokalne administrativne jedinice i klasificirane kao gradovi, mjesta ili predgrađa prema stupnju urbanizacije Eurostata (DEGURBA kod 1 ili DEGURBA kod 2). U slučaju urbanih tijela čije administrativne granice uključuju više od jedne lokalne administrativne jedinice, primjenjuju se ista pravila za određivanje stupnja urbanizacije opisana u odjeljku 2.1. Odnos između glavnog i pridruženih urbanih tijela ne mora biti formaliziran u trenutku podnošenja obrasca za prijavu. U slučaju da prijedlog bude odobren i podržan, odnos će se morati formalizirati u obliku Sporazuma o partnerstvu (Stalno tajništvo će Glavnom urbanom uredu dostaviti obrazac).

Prethodna iskustva pokazuju da pojedinačni projekti koje provode udruženja ili grupe gradova bez statusa organizirane aglomeracije, koji se sastoje od više od 3 urbane uprave (Glavna i pridružena urbana tijela) bez teritorijalne povezanosti, riskiraju gubitak koherentnosti i teškoće u postizanju smislenih rezultata. Stoga se preporučuje da udruženja i/ili grupe urbanih vlasti (bez statusa organiziranih aglomeracija) koje se žele prijaviti trebaju biti teritorijalno povezane i nastojati ograničiti broj uključenih udruženih urbanih tijela.

2.4 ZAJEDNIČKI ZAHTJEVI ZA KVALIFICIRANE URBANE VLASTI

Uz gore navedena načela za svaku specifičnu kategoriju kvalificiranih urbanih tijela, sljedeća načela primjenjuju se na sva prihvatljiva urbana tijela u okviru EUI-IA:

- Sve urbane vlasti nalaze se u državi članici EU-a.
- Samo kvalificirane urbane vlasti, kako je gore definirano, mogu podnijeti obrazac za prijavu u okviru EUI-IA poziva na dostavu prijedloga. Obrazac za prijavu koji je dostavio partner za provedbu bit će proglašen nekvalificiranim.
- Urbana tijela (kao što je gore definirano) mogu biti navedena u prijedlogu projekta samo kao glavna i/ili pridružena urbana tijela. Kategorija Partnera za provedbu rezervirana je samo za institucije i/ili organizacije koje nisu priznate kao urbane vlasti u okviru EUI-IA.
- Ako inovativna rješenja zahtijevaju urbano-ruralno sučelje ili pristup funkcionalnom području, moguće je uključiti lokalne administrativne jedinice definirane kao ruralne prema njihovom stupnju urbanizacije (DEGURBA kod 3 Eurostata) kao partnere za provedbu. Imajte na umu da se njihov broj stanovnika ne računa za postizanje minimalnog praga od 50 000. Razlog za

uključivanje lokalnih administrativnih jedinica definiranih kao ruralnih mora biti jasno prikazan i obrazložen u Prijavnici.

- Urbana uprava ili organizirana aglomeracija može biti uključena u samo jedan projektni prijedlog u okviru svakog Poziva na dostavu projektnih prijedloga (čak i ako su ti projektni prijedlozi podneseni pod različitim temama u istom Pozivu na dostavu projektnih prijedloga). Pravilo se također primjenjuje na pridružena urbana tijela (općina može biti uključena u samo jedan projektni prijedlog bilo da je ona glavno urbano tijelo ili pridruženo urbano tijelo).
- Urbane vlasti koje su već podržane u odobrenom projektu od strane EUI-IA u okviru prethodnog Poziva na dostavu prijedloga projekata ne mogu podnijeti novi obrazac za prijavu na istu temu tijekom cijelog trajanja Inicijative.
- Gradske vlasti moraju se pridržavati zahtjeva o isključenju iz pristupa financiranju (više pojedinosti navedeno je u nastavku u odjeljku 8.5. „Kriteriji za isključenje podnositelja zahtjeva za bespovratna sredstva” i u Smjernicama EUI-IA, poglavlje 3.3. „Kriteriji za podnositelje zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava”).

Agencije i tvrtke (npr.: u području energije/gospodarenja otpadom, gospodarskog razvoja, turističke promidžbe, itd.) u potpunom ili djelomičnom vlasništvu općine/gradskog vijeća ne smatraju se lokalnim administrativnim jedinicama i stoga se ne mogu priznati kao kvalificirana urbana tijela. Unatoč tome, ove organizacije mogu biti uključene u Partnerstvo kao partneri za provedbu (više detalja o ulogama i odgovornostima partnera za provedbu navedeno je u Smjernicama EUI-IA, poglavlje 2.1.2 „Tipologija Europske urbane inicijative – Partneri za inovativne akcije”).

Imajte na umu da se, u slučaju udruženja ili grupa urbanih tijela s pravnim statusom organiziranih aglomeracija (druga kategorija kvalificiranih tijela – pogledajte gore za detalje), institucija, uključujući sve druge uključene urbane vlasti, smatra jedinstvenim urbanim tijelom u okviru EUI-IA i stoga će aglomeracija biti navedena kao glavno urbano tijelo. U slučaju udruga ili grupa urbanih tijela bez pravnog statusa organizirane aglomeracije (treća kategorija kvalificiranih tijela – pogledajte gore za detalje), od uključenih urbanih vlasti se traži da identificiraju jednu općinu kao glavnu urbanu upravu, a ostale općine kao pridružene Urbane vlasti.

3. TEMATSKO POKRIĆE ZA DRUGI EUI-IA POZIV NA DOSTAVU PRIJEDLOGA

EUI je uspostavljen kao jedan od alata za potporu provedbe Urbane agende za EU – ključnog sredstva za provedbu Nove Leipziške povelje. U kontinuitetu s pristupom Urbanim inovativnih akcija, EUI-IA pozivi na dostavu prijedloga bit će organizirani na teme definirane od strane EK na temelju Nove Leipziške povelje i na prioritete EK koji predstavljaju međusektorsku dimenziju, kao što su zelena i digitalna tranzicija.

Kako bi se povećala čitljivost EUI-IA projekata s obzirom na kohezijsku politiku i olakšalo njihovo naknadno povećanje i/ili replikacija uz financiranje iz ERDF-a, EUI-IA pozivi za dostavu prijedloga također navode posebne ciljeve kohezijske politike na koje je poziv usmjeren. Podnositelji zahtjeva morat će posvetiti posebnu pozornost kako bi pokazali relevantnost rješenja koja predlažu za testiranje za kohezijsku politiku u svjetlu predstavljenih posebnih ciljeva. Popis pokazatelja (tj. koji će se koristiti i pratiti zajedno s drugim pokazateljima koje će projektni partneri postaviti za sebe) također je definiran kako bi se olakšalo razumijevanje željenih učinaka na razini projekta i omogućilo prikupljanje rezultata u području politike i/ili EUI-IA razina.

Za drugi poziv na dostavu prijedloga prijavitelji mogu podnijeti prijedloge projekata koji se fokusiraju na jednu od tri teme: ozelenjavanje gradova, održivi turizam ili iskorištavanje talenata u gradovima koji se smanjuju.

3.1 OZELENJAVANJE GRADOVA

OPĆA DEFINICIJA I KONTEKST TEME 'OZELENJAVANJE GRADOVA'

Europa i svijet suočavaju se s intrinzično povezanim krizama biološke raznolikosti, klime, onečišćenja i resursa. Klimatske promjene ubrzavaju uništavanje prirodnog svijeta kroz suše, poplave i šumske požare, dok su gubitak i neodrživo korištenje prirode zauzvrat pokretači klimatskih promjena³. Onečišćenje utječe na naše zdravlje i okoliš, a oskudni resursi rasipaju se u linearnom gospodarstvu. Klimatska izvanredna situacija zahtijeva hitnu akciju za radikalno smanjenje emisija kako bismo ostali na pravom putu da ograničimo zagrijavanje Zemlje na 1,5°C, a u isto vrijeme, kako bismo prilagodbu klimatskim promjenama učinili pametnijom, bržom i sustavnijom⁴. Uz klimatske promjene, drugi ključni pokretači gubitka bioraznolikosti – promjene u korištenju kopna i mora, prekomjerno iskorištavanje, onečišćenje i invazivne strane vrste – uzrokuju brzo nestajanje prirode.

Europski gradovi prednjače u suočavanju s učincima ovih višestrukih kriza. Zeleni urbani prostori često gube u nadmetanju za zemljište jer udio stanovništva koje živi u urbanim područjima EU-a nastavlja rasti. Svaki osmi Europljanin koji živi u gradu izložen je razinama onečišćujućih tvari u zraku koje premašuju preporuke SZO-a. Gradovi generiraju oko 70% globalnih emisija stakleničkih plinova, a istovremeno su posebno osjetljivi na utjecaje klimatskih promjena kao što su češći i dugotrajniji toplinski valovi, suše, poplave ili nestašica vode.

Zajedničko bavljenje izazovima bioraznolikosti, zagađenja, resursa i klime daje polaznu točku o tome kako 'ozelenjavanje gradova' podupire ekosustave i gradi otpornost. U tom kontekstu, povećani fokus

---

³ Strategija bioraznolikosti EU-a za 2030. (2022)

⁴ Analiza izvješća IPCC-a (2022), Strategija EU-a o prilagodbi klimatskim promjenama (2021)

na rješenja u području zelene i plave infrastrukture⁵ (u daljnjem tekstu 'zelena' infrastruktura) nudi djelotvoran i učinkovit pristup rješavanju ovih izazova u gradovima.

Iako je zelena infrastruktura važna, ona sama po sebi nije dovoljna za postizanje zdravog i zelenog urbanog okoliša. Stoga je integracija zelene infrastrukture u druge sektore – izvan zaštite biološke raznolikosti i suočavanja s klimatskim izazovima – od velike važnosti. U istom smislu, budući da je ozelenjavanje gradova holistički koncept, važno je pristupiti ovoj temi na integriraniji način i uspostaviti veze sa širim skupom područja politike. Trebalo bi razviti veze između zelene infrastrukture i drugih područja politike kao što su nulto onečišćenje zraka, vode i tla, održiva mobilnost, obnova zgrada, energija, upravljanje vodama, kružno gospodarstvo i javno zdravlje.

Pod temom 'Ozelenjavanje gradova' financirat će se projekti za eksperimentiranje i pružanje opipljivih inovativnih rješenja na zelenoj infrastrukturi diljem europskih gradova, za bolje rješavanje izazova bioraznolikosti, onečišćenja, resursa i klime, uključujući razvoj sinergije s drugim ključnim područjima politike. Očekuje se da će inovativna rješenja testirana u okviru financiranih projekata doprinijeti ulaganjima kohezijske politike koja se odnose na zelenu i pravednu tranziciju, i da će se prihvatiti pitanje dostupnosti svima.

Tema 'Ozelenjavanje gradova' doprinosi i ima međusobne veze s brojnim politikama i inicijativama EU-a kao što su Zeleni dogovor EU-a, Strategija EU-a o bioraznolikosti, Strategija EU-a o šumama, Strategija EU-a za tlo i prijedlog zakona o obnovi prirode, Strategija EU-a o prilagodbi klimatskim promjenama, Strategija zelene infrastrukture EU-a, Akcijski plan EU-a za nulto onečišćenje, Nova europska inicijativa Bauhaus, Strategija vala obnove EU-a, Inicijativa za pristupačno stanovanje, Novi europski okvir mobilnosti, Misije EU-a o klimatski neutralnim i pametnim gradovima i prilagodbi klimatskim promjenama, Europsko partnerstvo koje pokreće urbane tranzicije Horizon Europe, Sporazum gradonačelnika za klimu i energiju, Sporazum za zeleni grad, Zelena prijestolnica Europe i nagrada Leaf i Izazov inteligentnih gradova.

Osim toga, tema doprinosi i ima međusobne veze s Urbanom agendom za tematsko partnerstvo EU-a 'Ozelenjavanje gradova'. Partnerstvo je usredotočeno na zelenu i plavu infrastrukturu u urbanom kontekstu i stvorit će veze s drugim političkim sektorima. Tema 'Ozelenjavanje gradova' također je u skladu s temom 'Zeleni grad' Nove Leipziške povelje, koja iznosi viziju održive urbane budućnosti u Europi, također s naglaskom na društvene i ekonomske aspekte ('pravedan grad' i 'produktivni grad').

Europska komisija ima za cilj postići uravnotežen portfelj projekata koji zadovoljavaju najviše standarde kvalitete, a istodobno odražavaju geografsku, prostornu i demografsku raznolikost europskih gradova.

---

⁵ U Strategiji zelene infrastrukture EU-a, zelena infrastruktura definirana je kao strateški planirana mreža prirodnih i polu-prirodnih područja s drugim ekološkim značajkama dizajniranim i kojima se upravlja za pružanje širokog spektra usluga ekosustava. Uključuje zelene površine i druge fizičke značajke u kopnenim (uključujući obalna) i morskim područjima, a na kopnu je zelena infrastruktura prisutna u urbanim i ruralnim sredinama. Plava infrastruktura slična je zelenoj infrastrukturi i pokriva prirodna i poluprirodna područja uključujući vodene ekosustave, obalna i morska područja. Periurbana područja su od velike važnosti za razvoj zelene infrastrukture, a koncept takve infrastrukture moguće je obogatiti rješenjima koja se temelje na prirodi.

Očekuje se da će projektni prijedlozi biti vrlo eksperimentalni, stoga je malo vjerojatno da će biti financirani iz tradicionalnih ili glavnih izvora financiranja.

ZNAČAJ I ULOGA GRADSKIH VLASTI

Zajedničko rješavanje izazova bioraznolikosti, zagađenja, resursa i klime kroz rješenja zelene infrastrukture područje je sa značajnim potencijalom za gradove. Inovativni odgovori na izazove bioraznolikosti, zagađenja, resursa i klime materijaliziraju se konkretnim akcijama na lokalnoj razini. Tema 'Ozelenjavanje gradova' s fokusom na zelenu infrastrukturu povezuje brojne vlasti, vrste inicijativa i regulatornih mjera na terenu. Gradske vlasti su u dobroj poziciji da premoste različite vlasti i odjele, dok eksperimentiraju s inovativnim rješenjima za postojeću i/ili novu zelenu infrastrukturu, i na taj način poboljšavaju bazu znanja o ovoj temi. Oni također uživaju povjerenje građana što je ključno za dobivanje lokalnog prihvatanja projekata zelene infrastrukture, posebno kroz participativno uključivanje dionika.

Postoje neraskidive veze između izazova bioraznolikosti, onečišćenja, resursa i klime te postoji potreba da se usredotočimo na rješenja zelene infrastrukture koja ih rješavaju na holistički način. Međutim, u praksi se njima prilično često bavi u svojim domenama, pa stoga, spajanjem rješenja zelene infrastrukture u urbanu perspektivu, postoji prilika za promicanje holističijeg pristupa. Inovativna rješenja testirana od strane gradskih vlasti koja se istovremeno bave sinergijama između zaštite bioraznolikosti, ciljeva nultog onečišćenja i ublažavanja/prilagođavanja klimatskim promjenama, dok također uzimaju u obzir društvene učinke, nude priliku za maksimiziranje zajedničkih koristi i pomažu u ispunjavanju razvojnih težnji za sve.

Gradske vlasti su u dobroj poziciji da eksperimentiraju s inovativnim rješenjima kako bi istaknule višestruke prednosti zelene infrastrukture, istovremeno stvarajući tematske veze sa širim skupom područja politike kao što su nulto onečišćenje zraka, vode i tla, održiva mobilnost, zelena obnova zgrada, prijelaz na čistu energiju, upravljanje vodama i javno zdravlje. Projektni prijedlozi u okviru te teme stoga bi se trebali usredotočiti na rješenja zelene infrastrukture s jasnim i snažnim poveznicama s drugim područjima politike. Na primjer, inovativne ideje testirane u gradovima mogle bi se baviti ublažavanjem klimatskih promjena izravno putem sekvestracije ugljika ili neizravno smanjenjem potražnje za energijom, te pružiti važne popratne koristi kao što je smanjenje zagađenja, npr. kroz načine aktivne mobilnosti povezane sa zelenom infrastrukturom, kao što su vožnja bicikla i hodanje. Takve ideje također mogu podržati prilagodbu klimi, npr. ublažavanje učinaka toplinskih otoka u gradovima i smanjenje potreba za hlađenjem i grijanjem zgrada zahvaljujući zelenim krovovima i zelenim zidovima. Štoviše, mnoge su studije pokazale pozitivnu vezu između zelene infrastrukture i zdravlja ljudi, a kroz inovativna rješenja, gradske vlasti mogle bi testirati nova isplativa rješenja za pitanja javnog zdravlja. Nadalje, dok glavni gradovi i veće aglomeracije mogu imati više kapaciteta za uključivanje najsuvremenijih inovacija u svoje pristupe, uključujući nova rješenja koja nikada prije nisu testirana u EU, inovacije su važne za gradove svih veličina.

Projektni prijedlozi ne bi trebali biti razrađeni odvojeno od srednjoročne do dugoročne akcije usmjerene na rješavanje izazova u područjima biološke raznolikosti, onečišćenja, nedostatka resursa i klime te se očekuje da budu ugrađeni u postojeće strateške i sustavne pristupe ozelenjavanju i/ili klimatskoj

neutralnosti grada. Takvi pristupi⁶ mogu, na primjer, uključivati strategije održivog urbanog razvoja kohezijske politike⁷ ili Ugovore o klimatskim gradovima koje su pripremili gradovi uključeni u Misiju EU-a o klimatski neutralnim i pametnim gradovima ili joj se pridružili, ili aktivnosti gradova koji su potpisali ili potvrdili Povelja misije Misije EU za prilagodbu klimatskim promjenama. Takvo ugrađivanje u relevantne urbane strategije i planove bit će ocijenjeno u strateškoj procjeni projektnih prijedloga⁸.

UPUTE ZA GRADSKJE VLASTI

Bez da budemo preskriptivni u smislu očekivanog odgovora, koji može značajno varirati od grada do grada s obzirom na njihovu veličinu, unutarne karakteristike i izazove, prijavitelji se pozivaju da razmotre teme i pitanja navedena u nastavku kada pripremaju svoje prijedloge projekata⁹. Testiranje mjera povezanih s više od jedne od ovih tema i pitanja, na integrirani način, također je moguće i visoko preporučeno za temu ovog poziva.

- **Razvoj i poboljšanje urbanih zelenih površina** fokusiranjem na projekte koji pridonose zaustavljanju gubitka bioraznolikosti, provjerljivom i značajnom smanjenju onečišćenja zraka i borbi protiv toplinskih valova, a u isto vrijeme, postizanju klimatskih ciljeva i poboljšanju zdravlja i dobrobiti građana.
- **Izgradnja koridora zelene mobilnosti** uz pomoć zelene infrastrukture unutar urbanih područja te između urbanih središta i periurbanih područja koji pridonose smanjenju onečišćenja zraka i tla, te smanjenju buke, korištenje umjetne inteligencije za sustave upravljanja prometom, promicanje održive multimodalne urbane mobilnosti uključujući aktivne načine mobilnosti kao što je vožnja biciklom, a istodobno i za postizanje klimatskih ciljeva i poboljšanje zdravlja i dobrobiti građana.
- **Sprječavanje suša i poplava** kroz projekte koji su usmjereni na održivo upravljanje vodom, uključujući kišnicu, u urbanim područjima, pomoću zelene infrastrukture koja pridonosi sprječavanju suša i poplava kao i poboljšanju kvalitete vode, a ujedno i smanjenju rizika od katastrofa i zauzimanja zemljišta.
- **Projektiranje i renoviranje zgrada i njihovih okolnih područja, posebno u socijalno ugroženim četvrtima s rješenjima koja se temelje na prirodi** od strane integrirane zelene infrastrukture i rješenja temeljenih na prirodi u projektiranju i/ili obnovi zgrada i njihovih okolnih područja, uključujući učinkovito upravljanje resursima, također korištenjem recikliranog građevinskog materijala. Takva bi rješenja trebala poboljšati energetska učinkovitost i smanjiti emisije stakleničkih plinova i onečišćujućih tvari u zrak iz zgrada, dodatno pridonijeti postizanju

---

⁶ Popis strateških/sustavnih pristupa je egzemplan

⁷ Članak 11 Uredbe (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu

⁸ Pogledajte odjeljak 3.2 [EUI-IA Smjernica za podnositelje zahtjeva](#) za dodatne pojedinosti o postupku odabira

⁹ U cijelom dokumentu izraz 'zelena infrastruktura' odnosi se i na zelenu i na plavu infrastrukturu

klimatskih ciljeva kroz npr. pružanje mogućnosti prilagodbe klimi i skladištenja i sekvenciranja ugljika.

Usredotočujući se na gore navedene upute, očekuje se da će projektni prijedlozi stvoriti višestruke ekonomske, društvene i ekološke koristi kao što su doprinosi zdravijem i otpornijem urbanom okolišu, uvođenje novih poslovnih modela i praksi (npr. zelena inovativna nabava), kao i novi pristupi i alati za izgradnju kapaciteta prema zelenijim i održivijim gradovima, za angažman građana i za financiranje/proračune praksi ozelenjavanja gradova. S obzirom na ciljeve prijelaza, kada se odgovori na upite, očekuje se da projektni prijedlozi u svoje koncepte integriraju mjere koje unapređuju prijelaz na zelenu energiju i dovode do smanjene ovisnosti o uvozu goriva (npr. uvođenje čistih obnovljivih izvora energije koji se ne izgaraju i praktične akcije uštede energije). U istom smislu, očekuje se da projektni prijedlozi uvedu mjere koje promiču prijelaz na kružno i resursno učinkovito gospodarstvo (npr. smanjenjem otpada i onečišćenja popravkom, ponovnom uporabom i smanjenjem korištenja).

CILJEVI KOHEZIJSKE POLITIKE

- Specifični cilj 2.1 za zeleniju Europu „*promicanjem energetske učinkovitosti i smanjenjem emisija stakleničkih plinova*”,
- Specifični cilj 2.4 za zeleniju Europu „*prilagodbom klimatskim promjenama, promicanjem prilagodbe klimatskim promjenama i prevencije rizika od katastrofa i otpornosti, uzimajući u obzir pristupe temeljene na ekosustavima*”,
- Specifični cilj 2.5 za zeleniju Europu „*promicanjem pristupa vodi i održivog upravljanja vodom*”,
- Specifični cilj 2.7 za zeleniju Europu putem „*povećanjem zaštite prirode i bioraznolikosti, zelene infrastrukture, posebno u urbanom okruženju, i smanjenjem onečišćenja*”,
- Specifični cilj 2.8 za zeleniju Europu „*promicanjem održive multimodalne urbane mobilnosti, kao dijela prijelaza na nultu ugljično gospodarstvo*”,
- Specifični cilj 5.1 za Europu bližu građanima „*poticanjem integriranog i uključivog društvenog, gospodarskog i ekološkog razvoja, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima*”.

POKAZATELJI REZULTATA I UČINAKA

Prijedlozi projekata ocjenjivat će se, između ostalih kriterija, na temelju njihove sposobnosti postizanja vjerodostojnih rezultata i ispravnosti njihove metodologije za mjerenje tih rezultata.

Posebno u kontekstu ove teme, gradske vlasti pozvane su definirati skup pokazatelja koji na integriran način obuhvaćaju sve međusobno povezane ciljeve iz oblasti biološke raznolikosti i klimatske ciljeve te veze zelene infrastrukture sa sektorskim politikama.

U svojim prijavama, gradske vlasti mogu se pozvati na bilo koji od dolje navedenih pokazatelja, kad god je to relevantno za njihove projektne ideje. Popis nije preskriptivan niti iscrpan. Uključuje pokazatelje

koji nisu isključivo specifični za temu ozelenjavanja gradova, ali koji mogu biti od pomoći u izražavanju opipljivih rezultata i stoga su vrijedni razmatranja. Takve pokazatelje treba nadopuniti pokazateljima koji su relevantni za određeni projekt.

Gradske vlasti ostaju slobodne definirati vlastite indikatore specifične za projekt, uzimajući u obzir one navedene, kako bi na najjasniji i najuvjerljiviji način odražavale promjene koje njihov projekt ima potencijal postići.

Pokazatelji neposrednih rezultata

- Stvoreni novi proizvodi i usluge (*mjerna jedinica: novi proizvodi/usluge*);
- Podržana infrastruktura (nova, obnovljena, rekonvertirana ili modernizirana) (*mjerna jedinica: podržane infrastrukture*);
- Nova oprema stvorena i/ili podržana (*mjerna jedinica: nova oprema*);
- Osobe kojima je pružena podrška (obučene, dodatno kvalificirane, uz pratnju ili pomoć) (*mjerna jedinica: osobe*);
- Stanovi s poboljšanim energetske svojstvima (*mjerna jedinica: stanovi*);
- Javne zgrade s poboljšanim energetske svojstvima (*mjerna jedinica: četvorni metri*);
- Obalni pojas, obale rijeka i jezera te zaštita od klizišta novoizgrađena ili konsolidirana za zaštitu ljudi, imovine i prirodnog okoliša (*mjerna jedinica: hektari*);
- Zelena infrastruktura izgrađena za prilagodbu klimatskim promjenama (*mjerna jedinica: hektari*);
- Površina zelene infrastrukture podržane u urbanim područjima (*mjerna jedinica: četvorni metar*);
- Površina saniranog zemljišta pod zaštitom (*mjerna jedinica: hektari*);
- Instalirani sustavi za praćenje onečišćenja zraka (*mjerna jedinica: broj sustava¹⁰*);
- Dionici uključeni u pripremu i provedbu projekta (*mjerna jedinica: sudjelovanje dionika*);
- Građani uključeni u pripremu i provedbu projekta (*mjerna jedinica: osobe*);
- Otvoreni prostor stvoren ili obnovljen u urbanim područjima (*mjerna jedinica: četvorni metar*);

---

¹⁰ Mjerne stanice moraju ispunjavati zahtjeve kvalitete postavljene u zakonodavstvu EU-a o čistom zraku, naime 2008/50 i 2004/107, te su uredno prijavljene Europskoj agenciji za okoliš u skladu s Odlukom 2011/850.

- Urbani prostori dostupni ljudima, pristupačne zelene površine za sport, rekreaciju (*mjerna jedinica: hektari*).

Pokazatelji rezultata

- Radna mjesta stvorena u podržanim subjektima (*mjerna jedinica: godišnji FTE*);
- Korisnici novih i nadograđenih digitalnih usluga, proizvoda i procesa (*mjerna jedinica: korisnici/godina*);
- Smanjena godišnja finalna potrošnja energije (*mjerna jedinica: postotak smanjenja u odnosu na prethodnu godinu*);
- Procijenjene emisije stakleničkih plinova (*mjerna jedinica: tona CO₂eq/godina*);
- Pобољшanje kvalitete zraka (*mjerna jedinica: koncentracija finih čestica (PM_{2,5})*);
- Sanirano zemljište koje se koristi za zelene površine i zaštićenu biološku raznolikost (*mjerna jedinica: hektari*);
- Porast broja stanovnika koji koriste mogućnosti aktivne mobilnosti (*mjerna jedinica: postotak lokalnog stanovništva*);
- Stanovništvo koje koristi mjere obrane od poplava (*mjerna jedinica: postotak zaštićenog lokalnog stanovništva*);
- Stanovništvo koje koristi mjere zaštite od prirodnih katastrofa povezanih s klimom (osim poplava i šumskih požara) (*mjerna jedinica: postotak zaštićenog lokalnog stanovništva*);
- Ostvarena razina sudjelovanja u angažmanu s lokalnim zajednicama (informiranje, savjetovanje, sukreiranje, suodlučivanje) (*mjerna jedinica: postotak uključenog lokalnog stanovništva*).

3.2 ODRŽIVI TURIZAM

OPĆA DEFINICIJA I KONTEKST TEME 'ODRŽIVI TURIZAM'

Europski turizam živahan je ekosustav koji je, prije krize izazvane COVID-19, pridonio gotovo 10% BDP-a EU-a, stvorio gotovo 12% ukupne zaposlenosti u EU i učinio EU vodećom svjetskom turističkom destinacijom. Za mnoge regije i gradove diljem EU-a, turizam je ključni čimbenik u gospodarskom i društvenom tkivu, osiguravajući radna mjesta i prihode, često koncentrirane u regijama bez alternativnih izvora zapošljavanja i uključujući niskokvalificirane radnike. Istodobno, turizam može biti moćno oruđe u borbi protiv gospodarskog pada, nezaposlenosti i depopulacije određanih područja, poticanje poboljšanja osnovne javne infrastrukture i usluga, valoriziranje prirodne i kulturne baštine te poticanje digitalne i zelene transformacije duž lanca vrijednosti.

Pandemija COVID-19 izazvala je neviđenu krizu za turističku industriju i destinacije, razotkrivajući ranjivost ekosustava prema unutarnjim i vanjskim šokovima. Gubitak prihoda bio je posebno štetan za regije ovisne o sektoru, dovodeći u opasnost milijune radnih mjesta¹¹, slabeći tako njegov transformacijski potencijal. Kapacitet turističkog ekosustava da se oporavi i ulaže uvelike je oslabljen pandemijom, pri čemu se procjenjuje najveći investicijski jaz među svim industrijskim ekosustavima. Uz gubitak prihoda, nedostatak kvalificirane radne snage u turizmu još je jedan izazov koji se pogoršao kao posljedica pandemije. Trenutačni globalni kontekst recesije i energetske krize, uzrokovan ruskom agresijom na Ukrajinu, također značajno utječe na turistička poduzeća, posebno mala i srednja.

Osim neposrednih odgovora na krizu, koji se uglavnom temelje na kratkoročnim programima zapošljavanja i likvidnosnoj podršci malim i srednjim poduzećima, proces oporavka pokreću naponi usmjereni na rješavanje više strukturnih ranjivosti trenutnih turističkih modela, kao i osiguravanje dugoročne konkurentnosti, održivosti i otpornosti sektora na sadašnje i buduće šokove. Takve su dugoročnije mjere potrebne kako bi se Europa održala kao vodeća svjetska kvalitetna, održiva, uključiva i inovativna destinacija, kao i kako bi se osigurala društvena i ekološka održivost i kvaliteta života u turističkim gradovima, mjestima i regijama. Izazovi kao što su visoka sezonalnost i nejednaka zemljopisna distribucija u nekim odredištima određuju fluktuacije prihoda, zaposlenosti i nedovoljno ili pretjerano korištenje infrastrukture, usluga i resursa. To ima potencijalne negativne učinke na zajednice domaćine, klimu i okoliš, tvrtke u sektoru. U isto vrijeme, očekivanja i zahtjevi potrošača koji se brzo mijenjaju, kao i spremnost poduzeća na transformaciju prilika su za prelazak na održiviji, digitalniji i inkluzivniji ekosustav.

Turističke tvrtke i destinacije trebaju se uključiti u klimatske akcije, na primjer, primjenom modela cirkularnosti, smanjenjem utjecaja na okoliš, osiguravanjem prilagodbe klimi, primjenom programa održivosti. Turističke usluge temeljene na podacima i jačanje digitalnih kapaciteta malih i srednjih poduzeća ključni su za konkurentna poduzeća. Dodatna razmatranja prema jednakim mogućnostima, dostupnosti, pristupačnosti i stvaranju pozitivnog utjecaja na lokalne zajednice trebala bi oblikovati društvenu dimenziju sektora.

Komisija podupire dugoročnu zelenu i digitalnu transformaciju i otpornost turističkog ekosustava kako je opisano u [Tranzicijskom putu za turizam](#). Nakon procesa zajedničkog stvaranja, Komisija je početkom 2022. objavila ovu stratešku mapu puta za sektor, opisujući mjere i rezultate potrebne za ubrzavanje zelenih i digitalnih prijelaza i poboljšanje otpornosti turističkog ekosustava te pozivajući dionike u turizmu da se uključe i igraju svoju ulogu u inicijativi. Nadovezujući se na izvješće, Vijeće EU-a usvojilo je zaključke u kojima se utvrđuje [Europska agenda za turizam 2030.](#) i odgovarajući višegodišnji plan rada EU-a za potporu državama članicama, javnim tijelima i relevantnim dionicima.

Druge političke inicijative EU-a posebno važne za jačanje konkurentnosti turizma su Europski [Europski zeleni dogovor](#), [EU pakt za vještine](#) kao i [Strategija EU-a o podacima](#).

Kohezijska politika EU-a, posebno kroz Europski fond za regionalni razvoj, tradicionalno je saveznik europskih regija u njihovim nastojanjima da dodaju vrijednost zemljopisnim dobrima i kulturno-

---

¹¹ UNWTO (2020.), ' [Svjetski turistički barometar](#) ', svezak 18, broj 6, listopad 2020.

povijesnoj baštini te podrže turizam na učinkovit i održiv način. U programskom razdoblju 2021–2027, Kohezijska politika nastavlja nuditi širok opseg potpore za održivi turizam i priliku za potporu digitalnoj i zelenoj transformaciji, jačanju otpornosti i dugoročne održivosti sektora prema svim ciljevima politike s obzirom na Tranzicijski put za turizam, te je uveo poseban cilj posvećen turizmu (vidi dolje).

Osim toga, tema doprinosi i ima međusobne veze s Urbanom agendom za tematsko partnerstvo EU-a 'Održivi turizam'. Partnerstvo je usmjereno na pitanja vezana uz turizam u gradovima koji je ključna komponenta održivog razvoja urbanih gospodarstava.

Europska komisija ima za cilj postići uravnotežen portfelj projekata koji zadovoljavaju najviše standarde kvalitete, a istovremeno odražavaju zemljopisne, prostorne i demografske različitosti europskih gradova. Očekuje se da će projektni prijedlozi biti vrlo eksperimentalni, stoga je malo vjerojatno da će biti financirani iz tradicionalnih ili glavnih izvora financiranja.

VAŽNOST I ULOGA GRADSKIH VLASTI

Održivi urbani turizam može biti pokretač lokalnog razvoja, pridonoseći svih 17 UN-ovih ciljeva održivog razvoja, od poticanja otvaranja novih radnih mjesta do doprinosa održivom i uključivom rastu, dovođenja ulaganja i prelaska na inovativne i zelenije prakse, da spomenemo samo neke. Takvi doprinosi u konačnici odražavaju kako se grad razvija i predstavlja te poboljšavaju uvjete za stanovnike i posjetitelje.

Međutim, gradske vlasti nemaju samo zadaću rješavanja utjecaja COVID-19 na sektor i strukturnih promjena prema održivijim modelima turizma, već su suočene sa specifičnim izazovima koji se postavljaju u kontekstu održivog urbanog turizma, kao što je pažljiva ravnoteža potreba posjetitelja i stanovnika, zagušenja turističkih tokova u gradovima, pristupačnosti javnih prostora i usluga te specifičnih ekoloških i društvenih izazova koje donosi „pretjerani turizam“. Ovi izazovi variraju ovisno o veličini grada i njegovom položaju u industrijskom krajoliku i imaju implikacije na širu regiju grada i njegove veze (promet, javne usluge, kultura, mrežna integracija) s okolnim područjem. Nadalje, dok glavni gradovi i veće aglomeracije mogu imati više kapaciteta za uključivanje najsuvremenijih inovacija u svoje pristupe, uključujući nova rješenja koja nikada prije nisu testirana u EU, inovacije su važne za gradove svih veličina.

Strategije održivog turizma u urbanim središtima ne moraju biti ograničene na sam grad, već također mogu aktivno poboljšati veze s manjim okolnim područjima i gradovima, smanjujući tako pritiske na urbana središta i stvarajući više mogućnosti za cijelu regiju. Unatoč tome, gradovi su u jedinstvenom položaju unutar krajolika turističkog ekosustava, također primjenjujući šire političke i zakonodavne okvire za poticanje oporavka i transformacije turističkog sektora prema održivijim i otpornijim modelima. S jedne strane, gradovi kao turističke destinacije sami po sebi obuhvaćaju jedinstvene turističke ekosustave i okupljaju mrežu turističkih dionika, višestruke atrakcije i različite tipove posjetitelja na relativno malom području. S druge strane, gradske vlasti mogu nadopuniti postojeću turističku politiku i regulatorno okruženje provedbom politika turizma temeljenog na mjestu unutar opće vizije urbanog razvoja. Uvođenjem jedinstvenih rješenja i sveobuhvatnih politika za promicanje i upravljanje održivim turizmom, veći gradovi mogu biti primjer manjim gradovima, selima i regijama koje više ovise o turizmu za svoje gospodarstvo, osobito u smislu smanjenja prevelike ovisnosti o jednom

sektoru i kombiniranja turističke gospodarske aktivnosti s drugim ulaganjima i naporima za otvaranje radnih mjesta za diverzifikaciju u druge sektore.

UPUTE ZA GRADSKJE VLASTI

Bez da budemo preskriptivni u smislu očekivanog odgovora, koji može značajno varirati od grada do grada s obzirom na njihovu veličinu, unutarnje karakteristike i izazove, podnositelji se pozivaju da razmotre teme i pitanja navedena u nastavku prilikom pripreme svojih projektnih prijedloga. Testiranje mjera povezanih s više od jedne od ovih tema i pitanja, na integrirani način, također je moguće i visoko preporučeno za temu ovog poziva.

- Diverzificiranje turističkog proizvoda prema različitim oblicima pametnog, održivog i pristupačnog turizma, digitalizacija turističkih usluga, širenje njegovog geografskog i sezonskog dosega za uravnoteženiji godišnji gospodarski i kulturni ciklus, te pružanje usluga širem rasponu tipova posjetitelja, kao i doprinos egzistenciji lokalnih zajednica;
- Pokretanje zelene i digitalne transformacije turističkog sektora unutar urbanog okruženja, uključujući prijelaz na kružno gospodarstvo, poslovne modele pametnog turizma i prilagodbu klimatskim promjenama, u bliskoj suradnji s digitalnim i zelenim mogućnostima usavršavanja i prekvalifikacije, usklađivanjem vještina i kvalifikacija koje se traže u turizmu;
- Poticanje socijalne uključenosti i inovacija kroz turizam, uključujući podržavanje mjera dostupnosti i priuštivosti, te poduzeća društvenog gospodarstva koja olakšavaju stvaranje otpornih i održivih radnih mjesta s posebnim naglaskom na uključivanje ranjivih i marginaliziranih skupina;
- Inovativni modeli upravljanja destinacijom koji se temelje na podacima o turističkim tokovima u stvarnom vremenu, posebno u pogledu rješavanja prenapučenih turističkih mjesta i postizanja uravnoteženijeg i distribuiranijeg pristupa, uključujući putem suradničkih digitalnih platformi i inovativnih, održivih i uključivih gradskih turističkih ruta;
- Jačanje uloge gradova kao ulaza u šire turističko regionalno okruženje, posebno u manje poznatim regijama s velikim turističkim potencijalom, kroz poticanje veza između urbanih i ruralnih područja u turističkom kontekstu, uključujući kapitaliziranje kulturnih dobara i mjesta baštine u blizini urbanih centara i okolna područja;
- Novi modeli upravljanja turizmom, uključujući participativne i suradničke alate za poboljšanje lokalnog sudjelovanja i sudjelovanja dionika, mjere upravljanja krizama, inovativne mehanizme prikupljanja podataka, sustave za upravljanje pritiskom na javne resurse i javne usluge te mjere koje se bave socijalnim i stambenim potrebama, troškovima i kvalitetom životni obziri.

CILJEVI KOHEZIJSKE POLITIKE

- Specifični cilj 4.6 za društveniju i inkluzivniju Europu putem „*Jačanja uloge kulture i održivog turizma u gospodarskom razvoju, socijalnoj uključenosti i društvenim inovacijama*“;

- Specifični cilj 5.1 za Europu bližu građanima „*poticanjem integriranog i uključivog društvenog, gospodarskog i ekološkog razvoja, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima*“.

POKAZATELJI REZULTATA I UČINAKA

Prijedlozi projekata ocjenjivat će se, između ostalih kriterija, na temelju njihove sposobnosti postizanja vjerodostojnih rezultata i ispravnosti njihove metodologije za mjerenje tih rezultata.

U svojim prijavama, gradske vlasti mogu se pozvati na bilo koji od dolje navedenih pokazatelja, kad god je relevantno za njihove projektne ideje. Popis nije preskriptivan niti iscrpan. Uključuje generičke pokazatelje koji nisu eksplicitno u korelaciji s predmetom poziva, ali čija uporaba može biti od pomoći za izražavanje opipljivih rezultata. Takve pokazatelje treba nadopuniti pokazateljima koji su relevantni za određeni projekt.

Gradske vlasti ostaju slobodne definirati vlastite indikatore specifične za projekt, uzimajući u obzir one navedene, kako bi na najjasniji i najuvjerljiviji način odražavale promjene koje njihov projekt ima potencijal postići.

Pokazatelji neposrednih rezultata

- Broj podržanih kulturnih i turističkih mjesta (*mjerna jedinica: kulturna i turistička mjesta*);
- Podržana poduzeća (od kojih: mikro, mala, srednja, velika) (*mjerna jedinica: poduzeća*);
- Podržane organizacije za upravljanje destinacijom (*mjerenje jedinica: organizacije*);
- Vrijednost digitalnih usluga, proizvoda i procesa razvijenih za poduzeća (*mjerna jedinica: euro*);
- Podržana infrastruktura (nova, obnovljena, rekonvertirana ili modernizirana) (*mjerna jedinica: podržane infrastrukture*);
- Nova oprema stvorena i/ili podržana (*mjerna jedinica: nova oprema*);
- Stanovništvo obuhvaćeno projektima u okviru integriranih akcija za socio-ekonomsko uključivanje marginaliziranih zajednica, kućanstava s niskim primanjima i skupina u nepovoljnom položaju (*mjerna jedinica: osobe*);
- Sudjelovanja u zajedničkim akcijama promicanja ravnopravnosti spolova, jednakih mogućnosti i socijalne uključenosti (*mjerna jedinica: sudjelovanja*);
- Osobe kojima je pružena podrška (obučene, dodatno kvalificirane, uz pratnju ili pomoć) (*mjerna jedinica: osobe*);
- Dionici uključeni u pripremu i suprovedbu projekta (*mjerna jedinica: sudjelovanje dionika*).

Pokazatelji rezultata

- Podržani posjetitelji kulturnih i turističkih mjesta (*mjerna jedinica: posjetitelji/godina*);
- Postotak atrakcija za posjetitelje koje su dostupne osobama s invaliditetom i/ili koje sudjeluju u priznatim programima pristupačnosti (postotak dostupnih atrakcija);
- Radna mjesta stvorena u podržanim subjektima (*mjerna jedinica: godišnji FTE*);
- MSP koja uvode proizvodne, procesne, marketinške ili organizacijske inovacije (*mjerna jedinica: poduzeća*);
- Nova poduzeća koja preživljavaju na tržištu (*mjerna jedinica: poduzeća*);
- Broj poduzeća podržanih za registraciju u EMAS (*mjerna jedinica: poduzeća*);
- Broj poduzeća podržanih za podnošenje zahtjeva za EU Ecolabel ili druge EN ISO 140024 tip I ecolabel ili ekvivalentne dobrovoljne oznake, koje su neovisne, temeljene na više kriterija i provjerava ih treća strana (*mjerna jedinica: poduzeća*);
- Mala i srednja poduzeća koja sudjeluju u aktivnostima upravljanja destinacijom (*mjerna jedinica: sudjelovanja*);
- Korisnici novih i nadograđenih digitalnih usluga, proizvoda i procesa (*mjerna jedinica: korisnici/godina*);
- Ostvarena razina sudjelovanja u angažmanu s lokalnim zajednicama (informiranje, savjetovanje, sukreiranje, suodlučivanje) (*mjerna jedinica: postotak uključenog lokalnog stanovništva*).

3.3 ISKORIŠTAVANJE TALENTA U GRADOVIMA KOJI SE SMANJUJU

OPĆA DEFINICIJA I KONTEKST TEME 'ISKORIŠTAVANJE TALENTA U GRADOVIMA KOJI SE SMANJUJU'

Demografski trendovi posljednjih desetljeća, osobito starenje i pad nataliteta koji nisu kompenzirani unutarnjom migracijom, preoblikuju izgled rasta i teritorijalnog razvoja Europske unije. Dok se u svim regijama EU-a broj radno sposobnog stanovništva smanjuje, mnoge su teže pogođene istim problemom nego druge.

U [Komunikaciji „Iskorištavanje talenata u europskim regijama”](#) objavljenoj 17. siječnja 2023, Europska komisija identificira 82 regije u 16 država članica, koje čine gotovo 30% stanovništva EU-a, koje su najteže pogođene ovim smanjenjem radno sposobnog stanovništva, zajedno s niskim i stagnirajućim udjelom diplomanata tercijarnog obrazovanja ili neto migracijom stanovništva u dobi od 15 do 39 godina.

Te su regije u **zamci razvoja talenata** ili im prijeti opasnost da u nju upadnu, što bi moglo produbiti njihove specifične strukturne izazove (npr. neučinkovitost na tržištu rada, ograničena gospodarska diverzifikacija ili pretjerano oslanjanje na sektore u opadanju, niska učinkovitost inovacija koja smanjuje potražnju za visokokvalificiranim radnicima, lošiji socijalni rezultati i ograničeniji pristup osnovnim uslugama) i ozbiljno ugrožavaju njihov održivi rast i potencijal privlačnosti. Ako se to ne riješi, ovaj proces će izazvati nove i rastuće teritorijalne razlike i osjećaj zaostalosti kod stanovnika i zajednica iz ovih regija.

Kako se ističe u Komunikaciji, suočavanje s tim izazovima zahtijevat će mobilizaciju širokog spektra postojećih instrumenata i politika EU-a za potporu gospodarskoj revitalizaciji i razvoju pravih vještina za privlačenje aktivnosti visokog potencijala, a uspostavljen je i namjenski mehanizam za poticanje talenata. **Kohezijska će politika prirodno biti na čelu** ovih koordiniranih napora pomažući regijama da povećaju svoju privlačnost za talente, diverzifikacijom svojih gospodarstava, unapređenjem pristupa uslugama, jačanjem učinkovitosti javnih uprava i osiguravanjem uključenosti lokalnih i regionalnih vlasti putem posvećenih lokalnih strategija.

U tom kontekstu, Europska urbana inicijativa (EUI) uključena je kao dio mehanizma za poticanje talenata kroz ovaj novi poziv na dostavu prijedloga inovativnih aktivnosti za potporu gradovima, posebno u gore navedenim regijama, kako bi se **testirala nova rješenja za zadržavanje i privlačenje talenata**. Poziv nastoji identificirati lokalne i integrirane pilot projekte, tj. uključiti lokalne zajednice u eksperimente na urbanoj razini i baviti se ekonomskim, društvenim i ekološkim dimenzijama demografskih izazova, na način koji bi mogao **potaknuti korištenje kohezijske politike programa u tim urbanim sredinama**. Konkretno, kapitalizacija i prijenos znanja, kao i replikacija i/ili povećanje razine najuspješnijih iskustava s ulaganjima Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF) u okviru specifičnih ciljeva navedenih u „Ciljevima kohezijske politike” (vidi odjeljak u nastavku) mogu doprinijeti sustavnijem procesu revitalizacije na duži rok.

Europska komisija ima za cilj postići uravnotežen portfelj projekata koji zadovoljavaju najviše standarde kvalitete, a istodobno odražavaju geografsku, prostornu i demografsku raznolikost europskih gradova.

VAŽNOST I ULOGA GRADSKIH VLASTI

Bilo da se radi o regijama koje su u zamci razvoja talenata ili mogu upasti u nju, gradovi suočeni s brzim smanjenjem radno sposobnog stanovništva i ne uspijevaju privući i/ili zadržati mlađe i/ili kvalificiranije stanovnike, suočeni su s izravnom prijetnjom smanjivanja, s iseljavanjem njihove kvalificirane radne snage te nedostatkom vještina i radne snage, što otežava njihovu konkurentnost. Čimbenici kao što su starenje preostalog stanovništva, relativno povećanje omjera radnika i uzdržavanih osoba, kao i udio manje kvalificiranih osoba i skupina s niskim prihodima koji se često povezuje sa smanjenjem, mogu imati uzajamne učinke.

Deficit kvalificiranih radnika predstavlja kočnicu diverzifikaciji gospodarstva i/ili naseljavanju konkurentnijih industrija. To se također prevodi u niže fiskalne prihode za gradske uprave i veće troškove po glavi stanovnika za održavanje lokalnih usluga i infrastrukture koje su 'zarobljenom' stanovništvu prijeko potrebne. Dugoročno gledano, kvaliteta javnih prostora, razina usluga u ustanovama za dobrobit, kao što su obrazovanje, zapošljavanje, javni prijevoz ili zdravstvo, mogu biti pogođeni. Cjelokupno urbano okruženje također se može pogoršati zbog pada ekonomskog prosperiteta (npr.

zatvaranje bivših komercijalnih ili industrijskih proizvodnih lokacija pretvarajući se u braunfild), destilirajući sveukupnu negativnu sliku o gradu, što dovodi do iseljavanja još više ljudi i poduzeća¹².

Manja je vjerojatnost da će glavni gradovi, veće aglomeracije i/ili regionalni centri biti izloženi ovim prijetnjama nego mali i srednji gradovi¹³ budući da su u njima koncentrirana gospodarska aktivnost i povezane mogućnosti zapošljavanja i usluge¹⁴. Nadalje, dok glavni gradovi i veće aglomeracije mogu imati više kapaciteta za uključivanje najsuvremenijih inovacija u svoje pristupe, uključujući nova rješenja koja nikada prije nisu testirana u EU-u, inovacije su važne za gradove svih veličina. Stoga će kandidatima biti najvažnije **dokazati da je njihov grad pogođen kombinacijom demografskih izazova i poteškoćama u privlačenju, zadržavanju ili razvoju talenata, vještina i kvalifikacija** potrebnih za ublažavanje ovog utjecaja, kako je navedeno u Priopćenju o iskorištavanju talenata u europskim regijama, bez obzira na to pripadaju li navedenim regijama NUTS-2 ili ne¹⁵. Posebno se potiče da se prijave mali i srednji gradovi koji se smanjuju jer oni imaju veliki potencijal za povećanje privlačnosti okolnih pretežno ruralnih regija, suočenih s nedostatkom razvoja talenata. Pojedinačno ili kao grupa, u partnerstvu sa socio-ekonomskim partnerima (sveučilišta, istraživačke ustanove, institucije za strukovno osposobljavanje, tvrtke i mali poslovni klasteri), takvi gradovi mogu imati niz funkcija kako bi potaknuli sudjelovanje ljudi u primarnoj dobi u lokalnoj radnoj snazi i privukli nove stanovnike, bolje povezujući urbana i ruralna područja u smislu ponude usluga i pogodnosti te tako pridonijeli poboljšanju kvalitete života i pomlađivanje okolnih teritorija.

S odgovarajućim strategijama i kombiniranim inovativnim pristupima, neka od gore navedenih pitanja također se mogu pretvoriti u prilike. Kako se broj stanovnika smanjuje, ponuda stanova može premašiti potražnju, što dovodi do porasta slobodnih nekretnina i smanjenja vrijednosti nekretnina koje mogu biti privlačne ulagačima i/ili privući mlađe ljude i obitelji koji traže pristupačniji smještaj i bolju kvalitetu okoliša u usporedbi sa urbanim centrima. Braunfilds se mogu transformirati u stambene i/ili zelene površine, napuštene zgrade u co-working prostore, višenamjenske funkcije, vrtiće, kazališta itd., smanjujući urbano širenje i transportne udaljenosti. Dostupnost novih sredstava komunikacije, kao što je brzi internet, u kombinaciji s manjim zagušenjem također može privući internetske tvrtke i/ili radnike

---

¹² Pogledajte [Izvešće o politici „Smanjenje gradova”](#) Zajedničkog istraživačkog centra Europske komisije od 11.01.2022.

¹³ Svi gradovi s najmanje 250 000 stanovnika u EU i sva regionalna središta, shvaćena kao najveća naselja unutar 45 minuta vožnje automobilom, imaju bolnicu, srednju školu i pristup nizu usluga (npr. kina, banke, maloprodaja) dok mnogim drugim urbanim područjima nedostaju te usluge. Samo 50% gradova koji imaju između 50 000 i 250 000 stanovnika ima sveučilište, dok ga ima 90% regionalnih središta ove veličine (za više detalja pogledajte [Osmo izvješće o gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji](#)).

¹⁴ Ovo obrazloženje posebno će se uzeti u obzir kao dio strateške procjene 'urbane inovativnosti i relevantnosti' njihovih prijedloga (vidi odjeljak 3.2 [EUI-IA smjernica za podnositelje zahtjeva](#) za dodatne pojedinosti o postupku odabira).

¹⁵ Pogledajte [prilog](#) Priopćenja za potpuni popis dotičnih NUTS-2 regija.

nomade. Ti bi gradovi također mogli biti spremniji za testiranje novih pristupa i novih društvenih eksperimenata, poput ponovnog grupiranja stanovništva radi zgušnjavanja određenih područja (kako bi se uskladili s modelom 'kompaktnog grada') ili uključivanja građana u povezano donošenje odluka i/ili u zajedničkom dizajnu i/ili koprodukciji usluga koje su najpotrebnije za privlačenje ili zadržavanje talenata.

UPUTE ZA GRADSKJE VLASTI

Bez propisivanja u smislu očekivanog odgovora, koji može značajno varirati od jednog do drugog grada s obzirom na njihovu veličinu, unutarnje karakteristike i izazove, podnositelji se pozivaju da razmotre teme i pitanja navedena u nastavku kada pripremaju svoje prijedloge projekata. Testiranje mjera povezanih s više od jedne od ovih tema i pitanja, na integrirani način, također je moguće i visoko preporučeno za temu ovog poziva.

Poticanje potražnje za mlađim i kvalificiranim talentima u gradovima, uključujući:

- **Poticanje ekonomske diversifikacije ciljanih urbanih područja** fokusiranjem na sektore u nastajanju s većom dodanom vrijednošću, ali i potencijalom u pogledu karakteristika lokalnog gospodarstva, po mogućnosti u svjetlu procesa poduzetničkog otkrivanja i pristupa pametnoj specijalizaciji;
- **Jačanje lokalnog poduzetništva mladih** kroz inovativne financijske sheme koje podupiru osnivanje start-up ili spin-off poduzeća od strane rezidentnih studenata i/ili nedavno diplomiranih radnika (a posebno žena), povezanu inkubaciju, mentorstvo i povezane poslovne usluge.

Poticanje ponude mladih i kvalificiranih talenata i atraktivnosti gradova, uključujući:

- **Poticanje novih saveza** između gradskih vlasti, poduzeća, akademske zajednice, istraživačkih institucija i/ili centara za strukovno osposobljavanje, *između ostalog* s ciljem:
  - razviti nastavne planove i programe, stipendije, obuke na radnom mjestu i povezanu financijsku pomoć kao što su jamstva za mlade u pogledu premošćivanja neusklađenosti vještina između poslovne potražnje i raspoložive radne snage, kao i u pogledu svladavanja kompetencija povezanih sa zelenim i digitalnim prijelazi;
  - poticati žene (jednak pristup) kvalifikacijama i zapošljavanju;
  - promicati i organizirati integraciju visokokvalificiranih radnika iz EU i izvan EU.
- **Razvoj usluga koje pogoduju sudjelovanju u radnoj snazi i kvaliteti života stanovnika**, uključujući kroz projekte u zajednici povećanje društvenog kapitala i prilagodbu ponude usluga lokalnim potrebama (umirovljenici, obitelji), inicijative koje pridonose pomlađivanju javnih prostora, asocijativni, kulturni i/ili kreativni život u zajednici i/ili promicanje rodne ravnoteže i međugeneracijske solidarnosti;

- **Poboljšanje pristupa pristupačnom stanovanju i/ili olakšavanje naseljavanja i/ili ponovnog naseljavanja mladih radnika** i njihovih obitelji i/ili istraživača i/ili postdiplomaca koji mogu biti neophodni za održavanje živog inovacijskog ekosustava;
- **Obnavljanje i/ili dimenzioniranje izgrađenog okoliša i urbanog prostora te javne infrastrukture i pratećih usluga** kroz:
  - mjere za obnovu i/ili prenamjenu praznih stambenih, povijesnih ili industrijskih zgrada ili za prenamjenu braunfilda i sličnih napuštenih lokacija u zelene površine, čime se također pridonosi ciljevima Zelenog plana EU prema ugljičnoj neutralnosti;
  - novo upravljanje i financijske modele, uzajamno udruživanje sredstava unutar dinamike funkcionalnog područja, za bolje povezivanje urbanih i ruralnih područja i/ili za zajedničko upravljanje infrastrukturom i uslugama bolje kalibriranim, na odgovarajućoj kritičnoj masi stanovništva i iskorištavanjem ekonomije razmjera, za gradove i njihove okolne teritorije;
  - mjere za modernizaciju i poboljšanje kvalitete javnih uprava, osnovnih usluga koje se nude stanovništvu, kao i za poboljšanje transparentnog i participativnog uključivanja građana u donošenje odluka.

CILJEVI KOHEZIJSKE POLITIKE

- Specifični cilj 1.1 za konkurentniju i pametniju Europu *„razvojem i jačanjem istraživačkih i inovacijskih kapaciteta te ažuriranjem naprednih tehnologija“*;
- Specifični cilj 1.2 za konkurentniju i pametniju Europu *„iskorištavanjem dobrobiti digitalizacije za građane, tvrtke, istraživačke organizacije i javna tijela“*;
- Specifični cilj 1.3 za konkurentniju i pametniju Europu *„poboljšanjem održivog rasta i konkurentnosti malih i srednjih poduzeća i otvaranjem radnih mjesta u malim i srednjim poduzećima, uključujući produktivna ulaganja“*;
- Specifični cilj 1.4 za konkurentniju i pametniju Europu *„razvijanjem vještina za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo“*;
- Specifični cilj 4.1 za socijalniju i inkluzivniju Europu *„poboljšanjem učinkovitosti i uključivosti tržišta rada i pristupa kvalitetnom zapošljavanju kroz razvoj socijalne infrastrukture i promicanje socijalne ekonomije“*;
- Specifični cilj 4.2 za društveniju i uključiviju Europu *„poboljšanjem jednakog pristupa uključivim i kvalitetnim uslugama u obrazovanju, osposobljavanju i cjeloživotnom učenju kroz razvoj pristupačne infrastrukture, uključujući poticanje otpornosti na obrazovanje i osposobljavanje na daljinu i na internetu“*;

- Specifični cilj 4.3 za socijalniju i inkluzivniju Europu „*promicanjem socioekonomske uključenosti marginaliziranih zajednica, kućanstava s niskim prihodima i skupina u nepovoljnom položaju, uključujući osobe s posebnim potrebama, kroz integrirane akcije, uključujući stanovanje i socijalne usluge*“;
- Specifični cilj 4.4 za socijalniju i inkluzivniju Europu „*promicanjem socioekonomske integracije državljana trećih zemalja, uključujući migrante kroz integrirane akcije, uključujući smještaj i socijalne usluge*“;
- Specifični cilj 5.1 za Europu bližu građanima „*poticanjem integriranog i uključivog društvenog, gospodarskog i ekološkog razvoja, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima*“.

POKAZATELJI REZULTATA I UČINAKA

Prijedlozi projekata ocjenjivat će se, između ostalih kriterija, na temelju njihove sposobnosti postizanja vjerodostojnih rezultata i ispravnosti njihove metodologije za mjerenje tih rezultata.

U svojim prijavama, gradske vlasti mogu se pozvati na bilo koji od dolje navedenih pokazatelja, kad god je relevantno za njihove projektne ideje. Popis nije preskriptivan niti iscrpan. Uključuje pokazatelje koji nisu izričito u korelaciji s predmetom poziva na iskorištavanje talenata u gradovima koji se smanjuju, ali koji mogu biti od pomoći u izražavanju opipljivih rezultata i stoga su vrijedni razmatranja. Takve pokazatelje treba nadopuniti pokazateljima koji su relevantni za određeni projekt.

Gradske vlasti ostaju slobodne definirati vlastite indikatore specifične za projekt, uzimajući u obzir one navedene, kako bi na najjasniji i najuvjerljiviji način odražavale promjene koje njihov projekt ima potencijal postići.

Pokazatelji neposrednih rezultata

- Stvoreni novi proizvodi i usluge (*mjerna jedinica: novi proizvodi/usluge*);
- Podržana infrastruktura (nova, obnovljena, rekonvertirana ili modernizirana) (*mjerna jedinica: podržane infrastrukture*);
- Nova oprema stvorena i/ili podržana (*mjerna jedinica: nova oprema*);
- Osobe kojima je pružena podrška (obučene, dodatno kvalificirane, uz pratnju ili pomoć) (*mjerna jedinica: osobe*);
- Podržana poduzeća (od kojih: mikro, mala, srednja, velika) (*mjerna jedinica: poduzeća*);
- Podržana nova poduzeća (*mjerna jedinica: nova poduzeća*);
- Poduzeća koja surađuju s istraživačkim organizacijama (*mjerna jedinica: poduzeća koja surađuju s istraživačkim organizacijama*);

- Kapacitet novih ili moderniziranih socijalnih stanova (*mjerna jedinica: osobe*);
- Dionici uključeni u pripremu i suprovedbu projekta (*mjerna jedinica: sudjelovanje dionika*);
- Građani uključeni u pripremu i suprovedbu projekta (*mjerna jedinica: osobe*).

Pokazatelji rezultata

- Radna mjesta stvorena u podržanim subjektima (*mjerna jedinica: godišnji FTE*);
- Korisnici novih i nadograđenih digitalnih usluga, proizvoda i procesa (*mjerna jedinica: korisnici/godina*);
- Nova poduzeća koja preživljavaju na tržištu (*mjerna jedinica: poduzeća*);
- Mala i srednja poduzeća koja uvode inovacije u proizvode, procese, stavljanje na tržište ili organizaciju (*mjerna jedinica: poduzeća*);
- Zahtjevi za žigove i registraciju dizajna (*mjerna jedinica: zahtjevi za žigove i registraciju dizajna*);
- Pripravnštva omogućena potporama u MSPovima (*mjerna jedinica: osobe*);
- Osoblje malih i srednjih poduzeća koje završava osposobljavanje za vještine za pametnu specijalizaciju, za industrijsku tranziciju i poduzetništvo (prema vrsti vještine: tehnička, upravljačka, poduzetnička, zelena, ostalo) (*mjerna jedinica: sudionika*);
- Godišnji korisnici novih ili moderniziranih objekata službe za zapošljavanje (*mjerna jedinica: korisnici/godina*);
- Godišnji korisnici novih ili moderniziranih vrtića (*mjerna jedinica: korisnici/godina*);
- Godišnji korisnici novih ili moderniziranih obrazovnih objekata (*mjerna jedinica: korisnici/godina*);
- Godišnji korisnici moderniziranih i/ili zgrada prenamijenjenih u socijalno stanovanje (*mjerna jedinica: korisnici/godina*);
- Godišnji korisnici novih ili moderniziranih privremenih prihvatnih objekata (*mjerna jedinica: korisnici/godina*);
- Godišnji korisnici novih ili moderniziranih objekata zdravstvene i/ili socijalne skrbi (*mjerna jedinica: korisnici/godina*);
- Ostvarena razina sudjelovanja u angažmanu s lokalnim zajednicama (informiranje, savjetovanje, sukreiranje, suodlučivanje) (*mjerna jedinica: postotak uključenog lokalnog stanovništva*).

4. PROJEKTNE FAZE

Životni vijek EUI-IA projekta sastoji se od 4 faze (pogledajte Smjernice EUI-IA za detalje):

- i. **Priprema projekta** (pokrivena paušalnim iznosom) obuhvaća sve aktivnosti vezane uz razradu projektne prijave i završava odobrenjem projekta za financiranje od strane EUI tijela.
- ii. **Faza pokretanja projekta** (pokrivena paušalnim iznosom) traje 6 mjeseci i počinje nakon službenog odobrenja projekta. Nije povezana s fazom provedbe, provodi se prije službenog početka provedbe projekta i posvećena je isključivo provjeri spremnosti projekta (uključujući ex-ante reviziju), kao i aktivnostima upravljanja projektom kako bi se stvorili uvjeti za nesmetan početak i provedbu projektnih aktivnosti.
- iii. Faza **provedbe** projekta traje 3,5 godine; počinje nakon uspješnog završetka početne faze projekta i traje do odobrenog datuma završetka provedbe projekta.

Imajte na umu da postoje određene razlike u pogledu duljine radnih paketa projekta implementiranih tijekom faze provedbe:

- „Horizontalni“ radni paketi: Upravljanje projektom, praćenje i evaluacija, komunikacija i kapitalizacija traju cijelo razdoblje faze implementacije (3,5 godina). Očekuje se da će tijekom zadnjih 6 mjeseci faze provedbe (nakon završetka pilotiranja inovativnog rješenja, tj. provedbe tematskih radnih paketa) „horizontalni“ radni paketi biti usmjereni na: sažimanje i evaluaciju projektnih aktivnosti; pripremu projektnih zaključaka; daljnje komuniciranje, širenje i kapitaliziranje rezultata projekta i naučenih lekcija; pripremu nasljeđa projekta razmišljanjem o izgledima za nastavak i nadogradnju testiranih rješenja koja su se pokazala uspješnima nakon završetka EUI-IA financiranja, prilagodbu testiranog inovativnog rješenja u gradovima partnera za prijenos i njegovu daljnju replikaciju diljem Europe; kao i na završno izvješćivanje.
- **Tematski radni paketi mogu trajati najviše 3 godine i trebali bi završiti 6 mjeseci prije datuma završetka faze provedbe**, kako bi se – kao što je gore navedeno – omogućila pravilna evaluacija provedbe projekta i eksperimentalno inovativno rješenje prema postizanju ciljeva i očekivanih rezultata, poticanje aktivnosti prijenosa i dodatno kapitaliziranje postignuća projekta. Evaluacija uspješnosti projekta i ispitanog inovativnog rješenja ključna je za unapređenje projekta urbanog područja i mogućnost replikacije u drugim gradovima diljem Europe, stoga bi šestomjesečno razdoblje nakon eksperimenta trebalo biti posvećeno evaluacijskim aktivnostima.
- **Radni paket Prijenos počinje najkasnije 12 mjeseci nakon datuma početka projekta i traje do kraja faze provedbe.** O početku ovog radnog paketa trebali bi odlučiti MUA i partneri za prijenos nakon analize najizvedivijeg i najkorisnijeg trenutka za pokretanje

suradnje. Njime bi se partnerima u transferu trebalo omogućiti da se uključe u najprimjerenijem trenutku tijekom početnih faza provedbe projekta.

- iv. Faza **administrativnog zatvaranja** (pokrivena paušalnim iznosom) traje 3 mjeseca i odnosi se na sve administrativne aktivnosti koje se odvijaju nakon faze implementacije kako bi se projekt zatvorio i dobila provjera narativnih i financijskih izvještajnih dokumenata. Imajte na umu da se očekuje da će tijekom ove faze predstavnici EUI-IA projekta još uvijek biti dostupni za sudjelovanje u aktivnostima kapitalizacije i širenja znanja koje je pokrenulo Stalno tajništvo.

5. NAČELA FINANCIRANJA

Načelo ukupnih troškova

EUI-IA slijedi načelo ukupnih troškova. To znači da **dok projekt dobiva sufinanciranje iz ERDF-a do 80% kvalificiranih troškova, svaki partner (glavna i pridružena urbana tijela, partneri za provedbu i partneri za prijenos) koji prima ERDF mora osigurati najmanje 20% javnog ili privatnog doprinosa za ispunjavanje svog proračun iz vlastitih sredstava ili iz drugih izvora** (ali ne iz drugog izvora financiranja EU-a). Doprinos partnera može biti u obliku gotovine i/ili u naturi.

Plaćanja iz ERDF-a

EUI-IA shema plaćanja uglavnom se temelji na načelima avansnih plaćanja ERDF-a i konačno nadoknade stvarnih troškova:

- **Prva ERDF uplata (predujam)** koja obuhvaća 50% bespovratnih sredstava ERDF-a vrši se glavnoj urbanoj upravi u roku od 90 dana od uspješnog završetka početne faze. Ovo prvo avansno plaćanje također pokriva dva paušalna iznosa za pripremu projekta radnog paketa i fazu pokretanja. Ovaj ukupni paušalni iznos od 100 000 EUR ukupnih kvalificiranih troškova (što odgovara 80 000 EUR ERDF-a) sastoji se od paušalnog iznosa od 25 000 EUR (što odgovara 20 000 EUR ERDF-a) za pripremu projekta i paušalnog iznosa od 75 000 EUR (što odgovara 60 000 EUR ERDF-a) za početnu fazu.
- **Druga ERDF uplata (predujam)** koja odgovara 30% bespovratnih sredstava ERDF-a vrši se glavnoj urbanoj upravi nakon podnošenja i odobrenja financijskog zahtjeva 1 koji uključuje izdatke projekta koje je potvrdila Kontrola prve razine. Prije potvrde od strane Kontrole prve razine, prijavljeni troškovi moraju doseći najmanje 35% ukupnog proračuna projekta. U slučaju da izdaci projekta koje je potvrdila Kontrola prve razine padnu ispod 35% ukupnih kvalificiranih troškova, drugi predujam ERDF-a isplaćuje se proporcionalno.
- **Treća ERDF uplata** koja odgovara najviše 20% bespovratnih sredstava ERDF-a vrši se Glavnoj urbanoj upravi nakon odobrenja 4. (konačnog) godišnjeg izvješća o napretku, odobrenja Završnog kvalitativnog izvješća i potvrđivanja troškova projekta u Financijskom zahtjevu 2 od

strane Kontrole prve razine. Završno godišnje izvješće o napretku podnosi se najkasnije 1 mjesec nakon faze implementacije, i (konačni) Financijski zahtjev 2 podnosi se zajedno sa Završnim kvalitativnim izvješćem na kraju faze administrativnog zatvaranja. U slučaju da izdaci projekta koje je potvrdila Kontrola prve razine padnu ispod 100% ukupnih kvalificiranih troškova projekta, treća ERDF uplata isplaćuje se pro-rata. Važno je napomenuti da se treća isplata više ne temelji na principu akontacije već na principu povrata nastalih i plaćenih troškova. Stoga projektni partneri moraju unaprijed financirati svoje izdatke tijekom posljednje faze provedbe projekta (koji nisu pokriveni s 80% primljenog avansa). Trećom uplatom pokriva se i paušalni iznos od 20 000 EUR ukupnih prihvatljivih troškova (što odgovara iznosu od 16 000 EUR ERDF-a), kojim je obuhvaćena faza projekta Administrativno zatvaranje.

6. GENERIRANJE I RAZVOJ PROJEKATA

6.1 PARTNERSTVO

Kao što je prikazano u odjeljku 2 „Kvalificirana tijela – tko se može prijaviti“, samo kvalificirana gradska tijela mogu podnijeti obrazac za prijavu u okviru EUI-IA poziva na dostavu prijedloga. Unutar EUI-IA, od Glavnog urbanog tijela se očekuje da bude izravno uključeno u eksperimentiranje i da igra stratešku vodeću ulogu u razvoju EUI-IA projekta uspostavljanjem i predsjedanjem jakog projektnog partnerstva kako bi bio tehnički, znanstveno, i financijski održiv.

Projektno partnerstvo uključuje:

- **Partneri za provedbu** – ključne institucije i organizacije koje mogu doprinijeti provedbi projekta i imati aktivnu ulogu u provedbi i financiranju projektnih aktivnosti davanjem financijskog doprinosa projektu (udio proračuna koji osigurava projektni partner, tj. stopa sufinanciranja);
- **Partneri za prijenos** – gradovi zainteresirani za učenje iz eksperimentiranja i repliciranje inovativnih rješenja, nakon provedbe projekta i pružanja vanjske perspektive Glavnoj urbanoj upravi povezano s prenosivošću i replikacijom eksperimentiranog inovativnog rješenja;
- **(ako je primjenjivo) Udružena urbana tijela.**

Svi projektni partneri (glavne ili pridružene urbane vlasti, partneri za provedbu i partneri za prijenos) koji imaju koristi od dodjele ERDF-a moraju osigurati vlastite doprinose.

Svi partneri moraju se nalaziti u Europskoj uniji (moguće je uključiti partnere za provedbu iz različitih zemalja, pod uvjetom da imaju sjedište u državama članicama EU i da postoji jasno opravdanje u smislu dodane vrijednosti za projekt). Također se očekuje da svi uključeni partneri formaliziraju svoju suradnju potpisivanjem Ugovora o partnerstvu.

Glavna urbana uprava

Projekti bi trebali pokazati jasno vlasništvo gradskih vlasti koje su aktivno uključene u provedbu aktivnosti i u lokalno partnerstvo. EUI-IA funkcionira na temelju Glavnog urbanog tijela odgovornog za cjelokupnu provedbu i upravljanje cijelim projektom. Glavna gradska uprava snosi cjelokupnu financijsku i pravnu odgovornost u odnosu na Ovlaštenog subjekta. Ostali projektni partneri zadržavaju vlastitu odgovornost prema Glavnoj urbanoj upravi. Odgovornosti Partnerstva koje predstavlja Glavno urbano tijelo opisane su u Ugovoru o subvenciji između Glavnog urbanog tijela i Ovlaštenog subjekta i u Ugovoru o partnerstvu koji potpisuju svi uključeni partneri nakon odobrenja projekta (i partneri za prijenos nakon što su odabrani). Glavna urbana uprava treba osigurati uključenost svih projektnih partnera u osmišljavanje i provedbu projekta.

Udružene urbane vlasti

Bilo koja postojeća udruga urbanih vlasti (nacionalna/regionalna udruga urbanih vlasti, teritorijalni paktovi ili udruge, razvojne četvrti itd.) sa ili bez pravnog statusa organizirane aglomeracije, kao i pojedinačne urbane vlasti bez formaliziranog sporazuma o suradnji, ali su spremne zajednički aplicirati u EUI-IA će u obrascu za prijavu navesti jednu lokalnu upravnu jedinicu kao glavnu urbanu upravu, a ostale lokalne upravne jedinice kao pridružene urbane vlasti. Pridružena urbana tijela odgovorna su za provedbu specifičnih aktivnosti i proizvodnju povezanih isporuka/rezultata. Pridružena urbana tijela imaju udio u proračunu projekta i izvješćuju o troškovima nastalim za provedbu aktivnosti. Detaljne informacije o Udruženim urbanim tijelima (uključujući pravni status, iskustvo i kompetencije, osobe za kontakt, itd.) bit će navedene u obrascu za prijavu.

Preporučuje se da udruženja i/ili grupe urbanih vlasti (bez statusa organiziranih aglomeracija) koje se žele prijaviti budu teritorijalno povezane i nastojati ograničiti broj uključenih udruženih urbanih tijela.

Pridružene urbane uprave formaliziraju ugovorni odnos s Glavnom urbanom upravom potpisivanjem Ugovora o partnerstvu, kao i ostali projektni partneri, nakon odobrenja projekta.

Predlaganje novih oblika suradnje, međusobnog povezivanja znači postizanje željene kritične mase za zajedničku svrhu i stoga prijavljivanje na EUI-IA pozive za dostavu prijedloga kao grupa urbanih vlasti je moguće i ponekad vrlo poželjno za poticanje funkcionalne dinamike urbanog područja.

Partneri za dostavu

Razvoj snažnog partnerstva između javnih tijela, privatnog sektora i civilnog društva (uključujući građane i stanovnike) široko je prepoznato kao kamen temeljac održivog urbanog razvoja. Ovisno o pitanju kojim se treba pozabaviti i na temelju lokalnog konteksta i prethodnih iskustava, glavne urbane vlasti trebale bi uključiti različitu kombinaciju relevantnih partnera (institucije, agencije – čak i ako su u potpunosti u vlasništvu općinskih/gradskih vijeća, institucije visokog obrazovanja, partnere iz privatnog sektora, investitore, istraživačke institucije, nevladine organizacije, itd.), koji su potrebni za provedbu predloženog inovativnog rješenja, za postizanje ciljeva projekta i osiguranje dugoročnih učinaka u pogledu održivosti i povećanja. Partneri za provedbu trebaju imati relevantno iskustvo i stručnost kako bi ih nadopunili unutar Glavnog urbanog tijela i dodali vrijednost cijelom projektu. Ako se projekti žele

baviti izazovima koje dionici i ciljne skupine smatraju najhitnijima, ako žele biti doista hrabri, inovativni i predani primjeni testiranih rješenja u široj mjeri nakon što projekt bude dovršen, tada bi trebali nastojati ostvariti korist iz znanja i stručnosti koji postoje izvan urbanih vlasti u lokalnom ekosustavu kao i podrške javnih i/ili privatnih investitora koji su zainteresirani za udruživanje.

Partnerstvo bi trebalo biti uravnoteženo i komplementarno u smislu politike i tematskih nadležnosti. Partnerstva bi trebala težiti promicanju horizontalnih (uključujući aktere koji se bave različitim dimenzijama urbanog izazova s kojim se treba suočiti) i vertikalnih integracija (uključujući različite razine upravljanja). Ne postoji rješenje „jedna veličina za sve“. Podnositelji zahtjeva trebaju biti svjesni da partnerstva s više od 10 partnera mogu zahtijevati dodatne napore i resurse kako bi se osiguralo učinkovito upravljanje.

Bilo koja organizacija koja posjeduje pravnu osobnost može imati ulogu Partnera za provedbu u EUI-IA projektu. Partneri za provedbu imat će aktivnu ulogu u osmišljavanju i provedbi projekta i odgovorni su za provedbu specifičnih aktivnosti i proizvodnju povezanih isporuka/rezultata. Partneri za provedbu imaju udio u proračunu projekta i izvješćuju o troškovima nastalim za provedbu aktivnosti. Partnere za provedbu treba odabrati u pogledu načela transparentnosti i jednakog tretmana. Konzultantske tvrtke čiji je primarni cilj razvoj i upravljanje europskim projektima i organizacije bez proračuna za osoblje (samo prijavljivanje troškova vanjske ekspertize) nemaju pravo sudjelovati u projektu kao Partneri za provedbu. Detaljne informacije o Partnerima za provedbu (uključujući pravni status, iskustvo i kompetencije, osobe za kontakt, itd.) moraju biti navedene u obrascu za prijavu. U principu, Partner za provedbu može biti uključen u nekoliko projektnih prijedloga u okviru istog Poziva na dostavu prijedloga pod uvjetom da su doprinos i dodana vrijednost u različitim projektima jasno opravdani.

Imajte na umu da se urbane vlasti ne mogu smatrati i navesti kao partner za provedbu, već samo kao glavne urbane vlasti ili pridružene urbane vlasti, pod uvjetom da ispunjavaju gore navedene kriterije prihvatljivosti.

Partneri za prijenos

Partneri za prijenos su gradske vlasti koje se pridružuju Projektom partnerstvu kako bi pratile i učile iz eksperimenta. Očekuje se da će svaki projekt EUI-IA imati 3 partnera za prijenos koji potječu iz drugih država članica nego Glavno urbano tijelo.

Bilo koja urbana uprava lokalne administrativne jedinice definirana prema stupnju urbanizacije (DEGURBA) Eurostata kao grad, naselje ili predgrađe (što odgovara DEGURBA kodu 1 ili DEGURBA kodu 2 Eurostata) i nalazi se u Europskoj uniji može postati Partner za prijenos. Ne postoji potreban minimalni broj stanovnika (gradovi svih veličina mogu postati partneri za prijenos).

Logika koja stoji iza pozivanja partnera za prijenos u projektno partnerstvo je poticanje prilagodljivosti testiranog rješenja drugim urbanim kontekstima u EU, a zatim povećanje njegovih izgleda za repliciranje u inozemstvu i implementaciju u široj mjeri na duži rok, po mogućnosti uz financiranje iz mainstream programa kohezijske politike, a posebno iz ERDF-a. Osim toga, to može doprinijeti podršci razmjene znanja između gradova EU-a i izgradnji dugoročnih odnosa među njima. Uključivanje u eksperimentiranje omogućit će Partnerima za prijenos da pojačaju vlastiti inovacijski potencijal i povećaju svoje kapacitete

za implementaciju inovativnih rješenja (u smislu sadržaja i procesa) te pripreme proces prilagodbe i repliciranja, u cijelosti ili djelomično, testiranog inovativnog rješenja u svojim gradovima sudjelovanjem u aktivnostima prijenosa, a korištenjem rješenja vidjet će materijalizaciju i postizanje rezultata, ali i prevladavanje problema i prepreka, i pripremit će teren za inovacije.

Partneri za prijenos moraju biti identificirani i odabrani te se očekuje da će se obvezati na projektno partnerstvo najkasnije tijekom početne faze. Suradnja po pitanju prijenosa, koja se provodi Radnim paketom Prijenos, trebala bi početi najkasnije 12 mjeseci nakon početka provedbe projekta. Partneri za prijenos imat će fiksni proračun koji će im biti dodijeljen.

Uključivanje ciljnih skupina i širih dionika

Prilikom izrade projekta EUI-IA i u svim fazama projekta potrebno je identificirati i uključiti **širu skupinu dionika, ovisno o karakteru projekta: lokalne zajednice, socijalne partnere, poslovne subjekte, nevladine organizacije, stručnjake, institucije, organizacije, pojedince, itd., kao i ciljne skupine projekta (tj. ovisno o projektu: građane, pripravnike, tražitelje posla, ranjive skupine i/ili marginalizirane zajednice, korisnike određene usluge ili administracije), koji mogu utjecati na projekt ili biti pod utjecajem projekta.** Identificiranje dionika, razumijevanje njihovog utjecaja na projekt EUI-IA i balansiranje njihovih potreba i očekivanja ključni su za uspjeh projekta. Stoga bi urbane vlasti trebale okupiti sve relevantne dionike za stolom kako bi bolje uobličili probleme i potrebe, dogovorili zajedničku viziju ili željenu promjenu čijem bi ostvarenju projekt EUI-IA trebao doprinijeti te osmislili konkretna rješenja i radnje koje će riješiti probleme i dovesti do željene promjene. Šira skupina dionika ima izravnu i/ili neizravnu korist, ali nema izravnu ulogu u provedbi projekta EUI-IA i ne treba ih smatrati partnerima projekta EUI-IA. Stoga im nije dodijeljen poseban proračun, niti eksplicitne odgovornosti u provedbi projekta, ali se smatraju relevantnima i trebaju biti aktivno uključeni (sukreatori) kako bi se osigurala glatka i učinkovita provedba projekta.

6.2 LOGIKA PROJEKTNE INTERVENCIJE I PLAN RADA

Logika intervencije EUI-IA projekta prikaz je jasnog i dobro promišljenog razumijevanja kako se očekuje da će planirane radnje dovesti do željene promjene i željenih rezultata. To je način opisivanja logičkog slijeda između početnih potreba, ulaznih varijabli, projektnih aktivnosti, izlaznih varijabli, rezultata i krajnjeg učinka. To je alat za strukturiranje složenih intervencija i pripremu evaluacije projekta. Logika intervencije opisuje: Koje je obrazloženje intervencije/projekta? Koji su izazovi/potrebe pokrenuli intervenciju? Koje probleme intervencija treba riješiti? Što je „željena promjena“? Kako se te promjene žele postići?

Logika intervencije sastoji se od strateških i operativnih komponenti, te komponenti praćenja i evaluacije:

- Strateške komponente uključuju: opći cilj, specifične ciljeve i očekivane rezultate.

- Operativne komponente uključuju: plan rada projekta, radne pakete, aktivnosti, isporuke i rezultate.

Plan rada projekta objašnjava „kako“ vašeg projekta. To je plan koji predstavlja vodič za provedbu vašeg projekta ako dobije sredstva. Plan rada je raščlamba projekta na glavne korake koji se nazivaju radnim paketima, a radni paketi su raščlanjeni na manje korake koji se nazivaju aktivnostima. Aktivnosti dovode do rezultata, a svaki radni paket vodi do jednog ili više rezultata.

Radni paketi sastavni su dijelovi Plana rada. Oni predstavljaju glavne stupove projekta i sastoje se od povezanih projektnih aktivnosti potrebnih za provedbu specifičnih komponenti projekta i proizvodnju projektnih rezultata. Za strukturiranje EUI-IA projekta treba koristiti sljedeći skup radnih paketa:

- Radni paket Pripreme i faze inicijacije
- Radni paket Upravljanja projektom
- Radni paket Praćenja i evaluacije
- Radni paket Komunikacije i kapitalizacije
- Radni paketi Tematski
- Radni paket Prijenos
- Radni paket Završetak
- Komponente praćenja i evaluacije uključuju pokazatelje učinka i pokazatelje rezultata.

6.3 PODRŠKA STRUČNJAKA

Svaki projekt financiran u okviru EUI-IA imat će podršku EUI stručnjaka. Konkretnije, EUI stručnjaci će projektima osigurati:

- Savjete i smjernice na strateškoj i operativnoj razini o projektu i njegovoj provedbi.
- Pomoć u razvoju projektne dokumentacije i izlaznih rezultata koji će obuhvatiti i širiti postignuća i izgleda nakon provedbe (održivost, povećanje i potencijal prenosivosti), naučene lekcije i dobre prakse, široj publici u cilju olakšavanja implementacije većine uspješne inovacije u drugim gradovima EU.
- Sudjelovanje i doprinos aktivnostima kapitalizacije i diseminacije.
- Pomoć u provedbi radnog paketa Prijenos.

Stručnjaci EUI-ja kontinuirano će pružati podršku i savjete tijekom cijelog procesa provedbe projekata kao i tijekom faze zatvaranja.

EUI stručnjaci su pojedinci s dubinskim znanjem o urbanim temama relevantnim za svaki poziv na dostavu prijedloga projekata; iskustvo u radu s urbanim vlastima na projektima koji uključuju javna ulaganja i njihovu fizičku realizaciju; kao i dobro razumijevanje okvira kohezijske politike i dokazano iskustvo u podržavanju urbanog eksperimentiranja i inovacija.

EUI-IA izravno pokriva sve troškove povezane s aktivnostima EUI stručnjaka (uključujući troškove putovanja i smještaja). Podnositelji zahtjeva stoga ne bi trebali u svom obrascu za prijavu predvidjeti nikakav proračun za tu svrhu.

6.4 PRIJENOS

Ključna novost u usporedbi s projektima Urbanih inovativnih akcija financiranih tijekom programskog razdoblja 2014 – 2020. je ugrađivanje komponente transnacionalnog prijenosa kao sastavnog dijela projekata EUI-IA .

Važno je naglasiti da primarni fokus EUI-IA projekata ostaje na testiranju novih inovativnih rješenja na određenoj lokaciji, ali s ovom novom komponentom očekuje se da će procese i rezultate eksperimentiranja slijediti partnerski gradovi iz druge zemlje (Partneri za prijenos). Poseban Radni paket Prijenos sada je uključen u sve EUI-IA projekte, s posebnim aktivnostima, proračunima, rezultatima i ostvarenjima.

EUI-IA je uspostavljena kako bi identificirala i podržala testiranje prenosivih i skalabilnih inovativnih rješenja za rješavanje pitanja koja se odnose na održivi urbani razvoj na razini Europske unije. Također ima za cilj prikupljanje i dijeljenje rezultata eksperimenata (također putem potpore aktivnostima prijenosa) kako bi se potaknuli inovacijski kapaciteti i izgradnja znanja za sva urbana područja EU-a. Cilj je da rezultate projekta EUI-IA koriste (repliciraju, povećavaju) drugi gradovi EU-a, povećavajući učinak cijele Inicijative, doprinoseći kreiranju urbane politike na različitim razinama, kao i podržavajući suradnju između europskih urbanih područja.

Ugradnja komponente prijenosa trebala bi se usredotočiti na:

- omogućavanje partnerima za prijenos da prate planiranje i pilotiranje testiranog inovativnog rješenja,
- omogućavanje prijenosnim partnerima da analiziraju svoje lokalne urbane kontekste kako bi bolje razumjeli kako se inovativno rješenje može prilagoditi lokalnim potrebama i uvjetima,
- razmjenu znanja i iskustava između svih Projektnih partnera,

- dijeljenje kritičnih inputa koji mogu unijeti vanjsku perspektivu u EUI-IA projekt i nadahnuti partnere za prijenos,
- pripremu dokumentacije od strane Partnera za prijenos koja im može poslužiti za buduću replikaciju inovativnog rješenja (Studija repliciranja, izvodljivosti i mogućnosti te investicijska dokumentacija),
- pripremu, od strane Glavne urbane uprave i njezinih projektnih partnera, ostavštinu EUI-IA projekta u obliku EUI – Modela inovativnih rješenja koji će koristiti drugi gradovi EU zainteresirani za inovativno rješenje.

Gore navedene aktivnosti mogu se realizirati koristeći sljedeću **paletu radnih metoda**: posjete mjestu, on-line ili off-line radionice/sastanci/diskusije, aktivnosti recenzije, vlastiti rad Partnera za prijenos što im omogućuje da dodatno kapitaliziraju učenja koja dolaze iz prijenosa razmjena ali i priprema za buduću replikaciju inovativnog rješenja, te drugi željeni oblici rada i suradnje.

Od partnera za prijenos očekuje se da pripreme sljedeće rezultate učenja, ulaganja i ostvarenja: **Anketa o prijenosnim kapacitetima, studija izvedivosti i mogućnosti replikacije** – (po jedna za svakog partnera za prijenos). Također im je dopušteno financiranje **investicijske dokumentacije i provedba manjih pilot ulaganja**.

Očekuje se da će Glavna urbana uprava pripremiti **EUI - Model inovativnog rješenja** – završni dokument usmjeren na prenosivost i skaliranje testiranog inovativnog rješenja kako bi se drugima (ne samo Partnerima za prijenos, već i svim zainteresiranim gradovima u EU) omogućilo da saznaju o rezultatima eksperimentiranja i dobiju određene smjernice o tome kako pristupiti replikaciji.

O ukupnom proračunu prijenosa radnog paketa odlučuje podnositelj zahtjeva za EUI-IA i treba uključivati:

- proračun dodijeljen Glavnoj urbanoj upravi i odgovarajućim partnerima za provedbu koji podržavaju primjenu Radnog paketa Prijenos;
- proračune za svakog partnera za prijenos u obliku paušalnog iznosa – ukupni iznos od najviše 150 000 EUR (što odgovara 120 000 EUR ERDF-a i vlastitom doprinosu od 30 000 EUR).

Glavna urbana uprava odgovorna je za identifikaciju i odabir partnera za prijenos koje želi integrirati u partnerstvo. Postupak utvrđivanja Partnera za prijenos trebao bi započeti već u fazi prijave, kada se od podnositelja zahtjeva traži da utvrde druga europska urbana područja koja bi mogla imati koristi od ponavljanja predloženog rješenja (slična obilježja, konteksti i/ili izazovi) ili povećanja njihovog inovacijskog potencijala; razraditi na koji će se način utvrditi najprikladniji Partneri za prijenos (i navesti potencijalne Partnere za prijenos, ako su već identificirani, zajedno s motivacijom/razlozima). Budući da je jedan od ciljeva EUI-IA da se rezultati projekata koriste u drugim gradovima, povećavajući učinak cijele Inicijative i da je ambicija EUI-IA povećanje replikacije inovativnih rješenja razvijenih u okviru projekata, važno je da projekti u fazi prijave mogu pokazati dobro razrađen proces, obrazloženje i motivaciju za odabir najprikladnijih Partnera za prijenos.

Partneri za prijenos moraju biti identificirani najkasnije tijekom početne faze, a uspješan završetak početne faze uvjetovan je potpisivanjem najmanje pisama namjere.

Odabir partnera za prijenos trebao bi omogućiti: (1) održavanje dobre ravnoteže u smislu raznolikosti gradova uključenih u Partnerstvo (njihova veličina (mali, srednji, veliki gradovi) i lokalizacija (manje razvijene, tranzicijske i razvijenije regije)), i (2) okupljanje najrelevantnijih partnera za prijenos za kvalitetu aktivnosti replikacije. Stoga **bi odabir Partnera za prijenos trebao slijediti neka vodeća načela:**

- Partneri za prijenos dolaze iz različitih država članica EU-a;
- Najmanje dva od četiri uključena grada (Glavna urbana uprava + 3 partnera za prijenos) nalaze se u manje razvijenim ili tranzicijskim regijama ¹⁶;
- Partnerstvo uključuje gradove različitih veličina.

6.5 TROŠKOVNE KATEGORIJE

Projekti EUI-IA mogu koristiti sljedeće kategorije troškova:

- Osoblje
- Ured i administracija
- Putovanje i smještaj
- Vanjska ekspertiza i usluge
- Oprema
- Infrastrukturni i građevinski radovi

Za svaku kategoriju troškova, u Smjernicama EUI-IA, navedena je definicija, kao i smjernice za proračun i izvješćivanje. Projektnim partnerima se toplo preporučuje da potraže savjet od Stalnog tajništva ako postoji bilo kakvo pitanje vezano uz prihvatljivost izdataka na koje ova pravila ne odgovaraju. Napominjemo da su izdaci Partnera za prijenos pokriveni jednokratnim iznosom.

Troškove deklarirane u projektu mora revidirati kontrolor prve razine. Neovisno mišljenje Kontrole prve razine mora obuhvatiti zakonitost i pravilnost prijavljenih izdataka, isporuku proizvoda i usluga, valjanost prijavljenih izdataka i usklađenost izdataka i operacija s EUI-IA, EU i nacionalnim pravilima. Budući da Kontrola prve razine izravno imenuje i plaća EUI-IA, projektno partnerstvo ne bi trebalo predvidjeti troškove kontrole (revizije) prilikom postavljanja proračuna projekta. Kontrola prve razine će organizirati i terenske kontrole na projektima. Kontrola na licu mjesta znači da će **Kontrola prve razine stvarno**

---

¹⁶ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/regions/background>

posjetiti projekt i provjeriti jesu li se određene aktivnosti, kupnje usluga i proizvoda kao i investicije stvarno odvijale u skladu s odobrenim Prijavnim obrascem tijekom provedbe te jesu li poštovani povezani propisi.

Kao što je navedeno u načelima financiranja, projekti EUI-IA slijede načelo „ukupnih troškova“: projekt sufinancira ERDF do 80% ukupnih prihvatljivih troškova, a svaki projektni partner (glavno ili pridruženo urbano tijelo, Partner za provedbu i Partner za prijenos) koji prima ERDF mora osigurati financijski doprinos kako bi dovršio svoj proračun do ciljnog doprinosa (najmanje 20% prihvatljivih troškova partnera).

Kada takvi doprinosi potječu iz privatnih izvora, ne spadaju u kontekst zakona o državnim potporama. Kada doprinosi potječu iz javnih izvora i u mjeri u kojoj su projektne aktivnosti neekonomske, financiranje takvih aktivnosti ne predstavlja državnu potporu. Međutim, kada postoje doprinosi iz javnih sredstava države članice projektima koji uključuju „gospodarske aktivnosti“, tj. ponudu dobara i usluga na tržištu, tada takvi projekti moraju biti osmišljeni na način da svi javni doprinosi budu u skladu s pravilima o državnim potporama na svim razinama, odnosno na razini vlasnika, graditelja i/ili operatera projekta ili objekta. U takvim slučajevima, osigurano javno financiranje trebalo bi biti u skladu sa zahtjevima Uredbe de minimis ili s uvjetima utvrđenim u Uredbi o općem skupnom izuzeću (GBER) ili Odluci o SSEI za usluge od općeg gospodarskog interesa.

Detaljne informacije o javnoj nabavi i državnim potporama nalaze se u Smjernicama EUI-IA.

7. PROCES PRIJAVE

Paket za prijavu za EUI-IA drugi poziv na dostavu prijedloga projekata sastoji se od sljedećeg:

- Sadašnji **Projektni zadatak** dostupan je na svim jezicima EU-a. Međutim, u slučaju nepodudarnosti, imajte na umu da engleska verzija ima prednost.
- **Smjernice EUI-IA (dostupne samo na engleskom)** koje je potrebno opširno konzultirati u vezi sa sveobuhvatnim pravilima Inicijative.
- **Tehničke smjernice za Platformu za elektroničku razmjenu (EEP).**
- Detaljne **upute o ispunjavanju obrasca za prijavu dostupne su online** na svim jezicima EU u sustavu EEP. Međutim, u slučaju nepodudarnosti, imajte na umu da engleska verzija ima prednost.
- **Pomoćni radni dokument uz obrazac za prijavu** (radna verzija obrasca za prijavu i obrasca za potvrdu – Word dokument dostupan samo na engleskom jeziku) kao alat za pomoć u procesu izrade prijave.

Svu dokumentaciju možete pronaći na web stranici EUI.

Proces prijave je 100% bez papira korištenjem EEP (<https://eep.urban-initiative.eu/>). **Prijava se sastoji od:**

- **Obrazac za prijavu:** Obrazac za prijavu mora se ispuniti online putem platforme EEP. Sastoji se od odjeljaka koji predstavljaju projektnu ideju i obrazloženje (uključujući informacije o inovativnosti prijedloga), partnerstvo (uključujući glavno urbano tijelo, partnere za provedbu, partnere za prijenos i, ako je relevantno, pridružena urbana tijela), glavne ciljeve i očekivane rezultate, predloženi Plan rada i proračun. Uređivanje i podnošenje mogući su samo tijekom otvorenog Poziva na dostavu prijedloga. Prijava uključuje niz automatskih poveznica, formula i provjera. Ove značajke znače da se u obrascu pojavljuju poruke o pogrešci ako nije ispravno ispunjen i ne može se poslati (uključujući Potvrdni list koji nedostaje). Time se značajno smanjuje rizik od podnošenja neprihvatljivih zahtjeva.
- **Prilog:** Podnositelji zahtjeva mogu poslati jedan prilog u EEP sustav koji će biti priložen uz prijavnicu. To može biti karta koja prikazuje područje intervencije, grafikon, infografika, itd. Vrsta i veličina datoteke koja se prilaže navedeni su u EEP uputama.
- **Potvrdni list:** Potvrdni list automatski generira internetska platforma kada se obrazac za prijavu ispunjava ili nakon njegovog ispunjavanja. Mora biti ispisan, potpisan od strane zakonskog predstavnika Glavne urbane uprave, skeniran i učitani u Obrazac za prijavu Dio H „Potvrdni list“. Obrazac za prijavu ne može se podnijeti bez Potvrdnog lista.

Strogo se preporučuje da podnositelji zahtjeva ispune obrazac za prijavu na jasnem engleskom jeziku, iako se može podnijeti i na bilo kojem od službenih jezika EU-a. Treba napomenuti da će se Strateška i Operativna procjena raditi na temelju engleske verzije obrasca za prijavu (prevedene na engleski od strane vanjskog pružatelja usluga kojega je angažiralo Stalno tajništvo, u slučaju da se obrazac za prijavu podnese na drugom jeziku). Kvalitetu prijevoda neće jamčiti Stalno tajništvo te je stoga na rizik podnositelja zahtjeva. Štoviše, Ugovor o subvenciji, upravljanje projektom, formalno izvješćivanje, ključni rezultati i sva komunikacija s Ovlaštenim subjektom i Stalnim tajništvom morat će biti na engleskom jeziku.

**Krajnji rok za podnošenje Prijavnice i Potvrdnog lista je
05.10.2023. 14.00 CEST**

8. PROCES ODABIRA

Nakon podnošenja, svaka prijava podliježe procesu odabira koji je organiziran u sljedećim koracima:

1. Provjera podobnosti
2. Strateška procjena
3. Operativna procjena

8.1 PROVJERA PODOBNOSTI

Po zatvaranju EUI-IA poziva za dostavu projektnih prijedloga, Stalno tajništvo provodi provjeru prihvatljivosti svih podnesenih projektnih prijava prije isteka roka. Svrha provjere prihvatljivosti je provjera usklađenosti primljenih prijavnih obrazaca i njihovih dodataka s formalnim kriterijima prihvatljivosti; izbjegavanje daljnjeg ocjenjivanja neprihvatljivih prijava; te osiguranje jednakog tretmana svih prijedloga koji će biti odabrani za financiranje.

EUI-IA kriteriji prihvatljivosti su sljedeći:

1. Obrazac za prijavu podnesen je elektronički putem EEP-a prije roka navedenog u Projektom zadatku Poziva na dostavu prijedloga.
2. Prijavnica je u potpunosti ispunjena.
3. Podnositelj zahtjeva je jedinstvena urbana jedinica lokalne upravne jedinice definirana prema stupnju urbanizacije kao grad, mjesto ili predgrađe (odgovara DEGURBA kodu 1 ili DEGURBA kodu 2 Eurostata) i koja se sastoji od najmanje 50 000 stanovnika.

ILI

Podnositelj zahtjeva je udruženje ili grupacija urbanih vlasti s pravnim statusom organizirane aglomeracije sastavljene od lokalnih administrativnih jedinica, gdje većina (najmanje 51%) stanovnika živi u lokalnim administrativnim jedinicama definiranim prema stupnju urbanizacije (DEGURBA) Eurostata kao gradovi, mjesta ili predgrađa (što odgovara DEGURBA kodu 1 ili DEGURBA kodu 2) i gdje je ukupna populacija najmanje 50 000 stanovnika.

ILI

Podnositelj zahtjeva je udruženje ili grupacija urbanih vlasti bez pravnog statusa organiziranih aglomeracija gdje su sve uključene urbane vlasti (Glavna urbana uprava i pridružene urbane

vlasti) lokalne administrativne jedinice definirane prema stupnju urbanizacije (DEGURBA) Eurostata kao gradovi, mjesta ili predgrađa (koji odgovaraju DEGURBA kodu 1 ili DEGURBA kodu 2) i gdje je ukupna kombinirana populacija (Glavna urbana uprava i pridružene urbane vlasti) najmanje 50 000 stanovnika.

4. Poštovano je razdoblje prihvatljivosti: datum završetka projekta poštuje zahtjeve Poziva i Inicijative.
5. Poštuju se maksimalni proračunski zahtjevi (maksimalno 5 milijuna EUR ERDF-a) i načelo sufinanciranja (minimalno 20% doprinosa osiguranog od strane Partnerstva).
6. Svi uključeni partneri (Glavna urbana uprava, pridružena urbana uprava i partneri za provedbu) su iz država članica EU-a.
7. U slučaju udruge ili grupe urbanih tijela bez pravnog statusa organizirane aglomeracije, Glavno urbano tijelo i Udružena urbana tijela predstavljeni su u obrascu za prijavu.
8. Urbana tijela koja se prijavljuju (Glavna urbana tijela i/ili pridružena urbana tijela) uključena su u samo jedan projektni prijedlog u okviru istog Poziva na dostavu prijedloga.
9. Urbana tijela koja se prijavljuju (Glavna urbana tijela i/ili pridružena urbana tijela) nisu odabrana i financirana za istu temu iz prethodnih EUI-IA Poziva za dostavu prijedloga.
10. Nemodificirani obrazac potvrde propisno potpisan od strane pravnog predstavnika Glavne urbane uprave učitao je na EEP, u odjeljku Potvrdni list zahtjeva.

Ako nisu ispunjeni svi gore navedeni zahtjevi, prijava se smatra neprihvatljivom i ne provodi se daljnja procjena. Podnositelji zahtjeva bit će obaviješteni na kraju provjere prihvatljivosti o odluci u vezi s njihovom prijavom (idu li dalje ili ne).

8.2 STRATEŠKA PROCJENA

Prijave koje su proglašene kvalificiranim i dopuštenima bit će podvrgnute strateškoj procjeni koju provodi Komisija vanjskih stručnjaka. Strateška procjena čini **70%** pondera koji se daje ukupnoj procjeni projekta i sastoji se od sljedećih kriterija:

- **Inovativnost i relevantnost** (30%). U kojoj je mjeri prijavitelj sposoban dokazati da je projektni prijedlog novo rješenje koje ima dodanu vrijednost u odnosu na temu Poziva? U kojoj je mjeri rješenje relevantno za lokalni kontekst i ciljeve kohezijske politike?
- **Partnerstvo i sukreacija** (12%). U kojoj je mjeri partnerstvo relevantno i solidno za provedbu predloženog rješenja i postizanje očekivanih rezultata. U kojoj mjeri prijedlog dopušta smisleno sudjelovanje i sukreiranje dionika, ciljnih skupina i građana?

- **Mjerljivost rezultata i utjecaja** (12%). U kojoj su mjeri očekivani rezultati specifični i realni te odražavaju očekivani učinak projekta na lokalni kontekst, kao i na korisnike/krajnje korisnike?
- **Održivost i povećanje skaliranja** (8%). U kojoj će mjeri projekt pružiti trajan doprinos rješavanju identificiranog izazova? U kojoj će mjeri predloženo rješenje biti samoodrživo nakon krajnjeg datuma i ima li potencijala za nadogradnju ako se dokaže da je uspješno?
- **Prenosivost projekta** (8%). U kojoj će mjeri projekt imati potencijal za prijenos u druga urbana područja diljem Europe?

Indikativna pitanja za procjenu za svaki kriterij predstavljena su u Smjernicama EUI-IA, poglavlje 3.2 „Proces odabira“.

Kao rezultat Strateške procjene, Panel vanjskih stručnjaka razrađuje ocjenu prijave i rangira ih na temelju njihovog bodovanja Strateške procjene. U dogovoru s EK, prijave koje su ušle u uži izbor u ukupnom poretku idu dalje u Operativnu ocjenu. Podnositelji zahtjeva dobivaju obavijest na kraju procesa strateške procjene o odluci koja se odnosi na njihovu prijavu (idu li dalje ili ne).

8.3 OPERATIVNA PROCJENA

Operativnu procjenu provodi Stalno tajništvo i čini **30%** pondera koji se daje ukupnoj procjeni projekta. Glavni cilj Operativne procjene je procijeniti robusnost prijedloga, tj. je li opravdan, realan, dosljedan i koherentan, potpun, spreman za učinkovito upravljanje i brzu provedbu te pokazuje li vrijednost za novac. Sljedeći kriteriji se ocjenjuju tijekom Operativne procjene:

- **Dizajn i logika projekta** (12%). U kojoj su mjeri elementi plana rada (aktivnosti, rezultati, proizvodi, pokazatelji) kompletni, realni, dosljedni i koherentni? U kojoj će mjeri predloženi dizajn projekta dovesti do postizanja ciljeva i očekivanih rezultata?
- **Izvedivost projekta i operativna spremnost** (8%). U kojoj se mjeri prijedlog pokazuje izvedivim (provedba u zadanom vremenskom roku) i operativno spreman?
- **Organizacijski aranžmani i operativni kapacitet** (5%). U kojoj su mjeri aktivnosti upravljanja i komunikacije primjerene i podržavaju cjelokupnu provedbu projekta?
- **Proračun** (5%). U kojoj je mjeri proračun koherentan i razmjern?

Indikativna pitanja za procjenu za svaki kriterij predstavljena su u Smjernicama EUI-IA, poglavlje 3.2 „Proces odabira“.

Nakon Operativne procjene, Odbor za odabir vrši konačni odabir. Podnositelji zahtjeva bit će obaviješteni o odluci na kraju postupka operativne procjene.

8.4 SUSTAV BODOVANJA I OCJENJIVANJA

Sustav bodovanja koristi se kao pomoć u procesu donošenja odluka. Svakom ponderiranom kriteriju pripisuje se ocjena od 1 do 10; to rezultira prosječnom ocjenom po projektu. Koristi se sljedeća skala bodovanja:

9-10 – izvrsno

7-8 – dobro

5-6 – dovoljno

3-4 – loše

1-2 – vrlo loše

Napominjemo da ako projekt dobije ocjenu manju ili jednaku 4 prema bilo kojem kriteriju ocjenjivanja, automatski se odbija i neće se dalje obrađivati.

Sustav bodovanja primjenjuje se uzimajući u obzir ne samo specifične zasluge svakog projektnog prijedloga, već i u duhu natjecateljskog procesa usporedno razmatrajući druge projektne prijedloge podnesene u okviru istog Poziva na dostavu prijedloga. Iz tog razloga, prijavitelji projektnih prijedloga koji nisu ušli u uži izbor za Operativnu procjenu ili nisu konačno odobreni ne dobivaju svoje odgovarajuće bodove, već detaljne komentare za sve procijenjene kriterije.

Podnositelji zahtjeva za projekte trebaju imati na umu da im to što je projekt odabran po ishodu procesa odabira ne daje pravo da automatski dobiju odgovarajuća bespovratna sredstva EU-a. Ako uvjeti definirani tijekom početne faze projekta ne budu ispunjeni (s obzirom da projekt nije dovoljno spreman za operacionalizaciju), Ovlašteni subjekt zadržava pravo prekinuti projekt i ukloniti ga s popisa EUI-IA odobrenih projekata (za više detalja, pogledajte Smjernice EUI-IA, Poglavlje 4 „Početna faza i ugovaranje“).

8.5 KRITERIJI ZA ISKLJUČENJE PODNOSITELJA ZAHTJEVA ZA POTPORU

U skladu s Financijskom uredbom¹⁷, podnositelji zahtjeva mogu biti isključeni iz postupka dodjele bespovratnih sredstava ako su Glavna urbana uprava ili osobe koje imaju ovlasti zastupanja, odlučivanja

---

¹⁷ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj>

ili kontrole unutar Glavne urbane uprave, ili osobe koje su ključne za provedbu projekta u jednom ili više sljedeće situacije isključenja:

- u postupku stečaja, nesolventnosti ili likvidacije,
- krše obveze u svezi plaćanja poreza ili doprinosa,
- izvrše teški profesionalni prekršaj, uključujući lažno predstavljanje,
- prijevaru,
- korupciju,
- ponašanje povezano sa zločinačkom organizacijom,
- pranje novca ili financiranje terorizma,
- teroristička kaznena djela ili kaznena djela povezana s terorističkim aktivnostima,
- dječji rad i druga trgovina ljudima,
- nepravilnosti,
- stvaranje ili bivanje tvrtkom ovojnicom.

Tijekom procesa prijave, svi podnositelji zahtjeva moraju uz Prijavni obrazac podnijeti izjavu kojom potvrđuju da Glavna urbana uprava i projektni partneri ne potpadaju ni pod jedan od gore navedenih kriterija isključenja. Ova je izjava uključena u obrazac za potvrdu koji je priložen obrascu za prijavu u EEP-u. Imajte na umu da Potvrdni list mora biti propisno potpisan od strane pravnog zastupnika Glavne urbane vlasti kako bi se prijava smatrala prihvatljivom tijekom provjere prihvatljivosti.

Tijekom postupka odabira i prije konačne odluke odbora za odabir o dodjeli bespovratnih sredstava Stalno tajništvo provjerava kandidate u sustavu ranog otkrivanja i isključenja (EDES), sustavu koji je uspostavila Europska komisija radi jačanja zaštite financijskih interesa Unije i osiguravanja dobrog financijskog upravljanja¹⁸. Ako se u EDES-u otkrije glavno urbano tijelo, Stalno tajništvo obavješćuje podnositelja zahtjeva koji ima mogućnost iznijeti obranu prije konačne odluke odbora za odabir, u skladu s načelom proporcionalnosti.

---

¹⁸ Članak 142. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije.

9. FAZA POKRETANJA I UGOVARANJE

Faza pokretanja pokriva prvih 6 mjeseci prije faze provedbe projekta. Svrha joj je osigurati ispunjenje svih administrativnih uvjeta za nesmetan i učinkovit početak provedbe projekta te dati jamstva o stupnju spremnosti projekta (upravljanje projektom, provedba projekta, upravljanje rizicima). Glavni aspekti kojima se bavimo tijekom ove faze su obuka o upravljanju projektom (uključujući uvod u okvir izvješćivanja i praćenja), ispunjavanje administrativnih i pravnih zahtjeva za početak projekta, integracija preporuka Odbora za odabir, ex-ante revizija i provjera spremnosti. Faza pokretanja također ima za cilj uspostavljanje plodne suradnje između projekta i Stalnog tajništva.

Provjera spremnosti projekta je proces ugrađen u fazu pokretanja kako bi se što je bolje moguće spriječili veliki neočekivani problemi tijekom provedbe projekta. Provjeru spremnosti projekta provodi i Kontrola prve razine tijekom ex-ante revizije i Stalno tajništvo, a pokriva cijeli opseg upravljanja, administrativnih, financijskih i operativnih pitanja koja bi mogla utjecati na dobro izvršenje projekta i postizanje ciljanih rezultata projekta. Provjera spremnosti također ispituje ima li projekt pouzdanu strategiju i dovoljna predviđanja u vezi s temama koje se obrađuju u Odjeljku „Upravljanje rizikom“ u obrascu za prijavu (tj. upravljanje projektom, ljudski kapaciteti za provedbu projekta, spremnost u postupcima nabave, realan vremenski okvir, pravno okruženje za provedbu projekta, investicijska dokumentacija, lokacijska i administrativna ovlaštenja...).

Ako faza pokretanja nije uspješno dovršena unutar predloženog roka od 6 mjeseci (bilo koji od gore navedenih koraka nije dovršen ili je ishod ex-ante revizije i/ili provjere spremnosti negativan), Ovlašteni subjekt ima pravo raskinuti projekt (smatrajući da koncept nije dovoljno spreman za primjenu) i ukloniti ga s popisa odobrenih projekata EUI-IA. U tom slučaju projektu se isplaćuju samo dva paušalna iznosa za fazu pripreme i pokretanja projekta. Ako se početna faza prekine prije dovršetka (npr. projekt ne bude prihvaćen), glavnoj gradskoj upravi bit će dodijeljen samo paušalni iznos predviđen za troškove pripreme projekta.

Uspješno završena faza pokretanja je sine qua non uvjet za dobivanje sredstava ERDF-a za provedbu i početak Faze provedbe projekta.

10. KAKO DOBITI POMOĆ

Osoblje Stalnog tajništva bit će spremno pomoći podnositeljima zahtjeva oko bilo kakvih tehničkih pitanja koja mogu imati tijekom EUI-IA poziva na dostavu prijedloga – detalji se mogu pronaći na web stranici EUI-ja. Osim toga:

- Stalno tajništvo organizirat će seminare za podnositelje zahtjeva u različitim gradovima diljem Europe. Datumi i mjesta održavanja Seminara za prijavitelje mogu se pronaći na web stranici EUI-ja. Tijekom ovih seminara sudionici će imati mogućnost organizirati bilateralne sastanke s članovima Stalnog tajništva i/ili predstavnicima EK kako bi razgovarali o svojim projektnim idejama.
- Organizirati će se internetski webinar i o specifičnim aspektima razvoja i podnošenja projekta.
- Online odjeljak s pitanjima i odgovorima dostupan je na web stranici EUI-ja, a održavat će se i bilateralne on-line konzultacije.
- Paket za prijavu (koji se sastoji od Projektnog zadatka, Smjernica EUI-IA, Tehničkih smjernica za Platformu za elektroničku razmjenu (EEP), detaljnih uputa o tome kako ispuniti Obrazac za prijavu koji je dostupan online na svim jezicima EU u EEP sustavu, i Obrazac za prijavu, te povezani radni dokument) dostupan je na web stranici EUI-ja.

11. KLJUČNI DATUMI

- **31/05/2023** – objavljivanje drugog EUI-IA poziva na dostavu prijedloga
- **06/2023 – 09/2023** – seminari za prijavitelje i online konzultacije
- **05/10/2023 (14.00 CEST)** – rok za podnošenje Obrazaca za prijavu
- **05/2024** – okvirni datum konačne odluke za odobrenje projekata
- **11/2024** – datum završetka početne faze
- **01/12/2024** – početak provedbe za sve odobrene projekte

Radujemo se skorom primitku vaših prijedloga projekata!